

СВАБОДА

Забаронена 24 лістапада 1997 г.

Беларускае пасольства баіцца

Каля амбасады Беларусі ў Бруселі дзяжурыла вялізная паліцэйская машына. Беларускае дыпламатычнае прадстаўніцтва спалохалася — і выклікала дапамогу.

Але нічога страшнага не здарылася. У мінулы аўторак да будынка Беларускай амбасады на авеню Мальера прыйшлі тыя, хто хацеў выказаць свой пратэст аўтарытарнаму рэжыму. У Беларусі былі прыгавораныя да зняволення за палітычную дзейнасць двое маладых хлопцаў 16-гадовы Вадзім Лабковіч і 19-гадовы Аляксей Шыдлоўскі, і гэта выклікала шырокі рэзананс у Еўропе. Моладзь, людзі сярэдняга веку і зусім пажылыя перад амбасадай трымалі ў руках плакаты «Беларусі — дэмакратыю», «Свабоду палітычным вязням». Член Еўрапейскага парламента Элізабет Шродтэр, якая ўзначальвае спецыяльную камісію па дачыненнях з Беларуссю, нагадала ўдзельнікам акцыі пра рэзалюцыю Еўрапарламента, што была аднагалосна прынятая ў Страсбургу 19 лютага і дзе рашуча асуджае дзеянні беларускіх уладаў.

Толькі пры дапамозе паліцыі пікетуючы змаглі перадаць у амбасаду сотні подпісаў, сабраных пад заклікам «Мінск, дай усім тром свабоду», дзе меліся на ўвазе Лабковіч, Шыдлоўскі і Кабанчук. У адказ удзельнікі акцыі пачулі толькі прадстаўніка пасольства, які пацвердзіў законнасць рашэння суда, а таксама абвінавачванні на адрас апазіцыі ў падрыхтоўцы дзяржаўнага перавароту.

У выніку ўдзельнікі акцыі, сярод якіх былі члены Еўрапейскага парламента і прадстаўнікі розных палітычных сілаў Еўропы, прыйшлі да высновы: толькі вельмі слабы ўрад можа забягаць пратэсту невялікай колькасці дэмакратычнай грамадскасці і заклікаў да захавання правоў чалавека. Усю акцыю здымалі на відэа пасольскія службы. «Такія выказванні пратэсту будучы працягваюцца, пакуль маладых людзей не выпускаць з турмы», — прагучала на пікете.

Герд ГРУНЭ,
прадстаўніцтва Харты-97 у Бруселі

Пупейка ведае, дзе грошы

Учора польскі суд прыняў рашэнне перанесці слуханні па справе экстрадыцыі вядомага беларускага бізнесмена Аляксандра Пупейкі на 14 траўня.

Нагадаем: былы прэзідэнт кампаніі «Пушэ» А.Пупейка быў затрымаваны польскімі ўладамі 12 снежня 1997 г. у варшаўскім аэрапорце па просьбе беларускага боку. Беларуская пракуратура абвінавачвае бізнесмена ў невяртанні крэдыту ў памеры 500 тысячаў долараў і дамагаецца ад палякаў вяртання Пупейкі ў Беларусь. У сярэдзіне студзеня ён быў выпушчаны на свабоду пад грашовы заклад, пасля звярнуўся з просьбай прадаставіць яму палітычны прытулак у Польшчы.

Фармальна ўчарашнія слуханні былі адкладзеныя з-за няяўкі ў суд перакладчыка, але, па словах Пупейкі, суддзя Янкоўскі, прагледзеўшы прадстаўленыя беларускім бокам матэрыялы, заявіў супрацоўнікам беларускага пасольства ў Варшаве генералу Сяргею Рухлядзеву і віцэ-консулу Вірко, што выкладзеныя беларускай пракуратурай факты не могуць служыць доказам віны Пупейкі. Суддзя лічыць, што бізнесмен не мог учыніць злачынства, у якім яго абвінавачваюць, паколькі ў названы ў матэрыялах час пастаянна пражываў у Германіі. Адвакаты Пупейкі заявілі суду хадаініцтва з просьбай адкласці слуханні па справе да афіцыйнага адказу польскага міністэрства ўнутраных спраў на просьбу Аляксандра аб прадстаўленні палітычнага прытулку. Напярэдадні судовага працэсу Пупейка ў інтэрв'ю журналістам заявіў, што яму вядома, у якіх банках за мяжою знаходзяцца рахункі Лукашэнкі. У прыватнасці, Пупейка сцвярджае, што ў Кёльне і Дэюсельдорфе ляжаць грошы, атрыманыя ад нелегальнага гандлю алкаголем і цыгарэтамі ў Расіі. Па словах бізнесмена, ён ведае, на якія рахункі перакачваліся грошы, атрыманыя ад продажу зброі. Пупейка сцвярджае, што на замежных рахунках беларускага прэзідэнта знаходзіцца некалькі сотняў мільёнаў долараў.

Альгерд НЕВЯРОЎСКІ
(Падрабязнасці ў наступным нумары.)

Падпіска: апошнія дні

Падпісная кампанія на II квартал завяршаецца 10 сакавіка

Газету НАВІНЫ можна выпісаць у любым аддзяленні пошты і Белсаюздруку

Кошт падпіскі на адзін месяц — 34.000 рублёў

Наш падпісны індэкс — 63312

Найлепшы падарунак да 8 Сакавіка — падпіска на газету НАВІНЫ

Віншуем!

Там няма амерыканцаў...

Сёння прэзідэнт Лукашэнка павіншаваў «дарагіх жаншчын» і ў суботу адляціць на пяць дзён з афіцыйным візітам у Іран і Сірыю.

У Іране ўжо знаходзіцца беларускі пасол Леанід Рачкоў, былы палкоўнік КДБ, які да ад'езду ў Тэгеран засядаў у «палаце прадстаўнікоў». Меркавалася, што падчас візіту прэзідэнт Лукашэнка ўрачыста адчыніць беларускую амбасаду ў Тэгеране, але паслу Рачкову пакуль не ўдалося падабраць асобны будынак і пасольства размяшчаецца ў часовым офісе.

Дарэчы, амерыканскага пасольства ў Тэгеране няма. Злучаныя Штаты скасавалі дыпламатычныя адносіны з Іранам у 1979 г. і па-ранейшаму лічаць гэтую краіну «прамой пагрозай міру».

(Чытайце на стар. 5 артыкул «Амерыка яшчэ не хутка адчыніць сваё пасольства ў Іране».)

Мікола ГРЫНЯВІЦКІ

Хакеіст нумар адзін закінуў тры шайбы

4—5 сакавіка Аляксандр Лукашэнка знаходзіўся ў Гродне.

Спачатку ён уручыў узнагароды. Першым атрымаў ордэн «Міні-прэзідэнт» Аляксандр Дубко (так назваў Рыгоравіч старшую аблвыканкама). Пасля гэтага прэзідэнт крыху пагутарыў на вуліцы з народам, раскажаўшы, што быў у Японіі прыватным чынам і што невялікія японцы працуюць «як тараканы».

Журналістаў на інструктажы папярэдзілі, каб яны не фатаграфавалі на вуліцы Лукашэнку ці ягоную машыну, бо рызыкуюць зрабіць «апошні кадр у сваім жыцці». Было забаронена таксама рабіць здымкі ўвечары на хакейным матчы, галоўным удзельнікам якога стаў прэзідэнт.

А перад тым ён паспеў наведаць рэлігійныя ўстановы. Спачатку пабываў у каталіцкай семінарыі, куды прыехаў разам з Зам'яціным і Дубко. Яго сустрэлі кардынал Казімір Свёнтэк і гродзенскі біскуп Аляксандр Кашкевіч. Размова была пра тое, каб

вучні семінарыі маглі мець, як і студэнты, адтэрміноўку ў вайсковай службе, а таксама каб было дазволена працаваць у Беларусі замежным ксяндзам. Лукашэнка паабяцаў «вывучыць праблему» наконце семінарыстаў, а пра замежных каталіцкіх святароў заявіў, што ён катэгарычна супраць іх прысутнасці ў Беларусі.

У праваслаўным манастыры прэзідэнта сустракаў мітрапаліт Філарэт. Лукашэнку далі пацалаваць абраз і нагадалі, што да яго тут ужо пабываў калісьці цар Аляксандр III.

Апошнім мерапрыемствам сарады стаў хакейны матч у лёдавым палацы «Нёман». Спачатку на яго вырашылі не пускаць гледачоў, але потым прыгналі салдат і школьнікаў. На трыбуне таксама было начальства на чале з «міні-прэзідэнтам» А.Дубко. Лукашэнка выйшаў на лёд у форме зборнай Беларусі. На ягонай чырвонай фуфайцы быў нумар 1 і надпіс Lukashenko на спіне. Разам з ім гулялі начальнік аховы палкоўнік Бародзіч, першы намеснік міністра спорту Цяцерын, намеснік старшыні футбольнай федэрацыі Курбыка, хакейны трэнер Захараў і некалькі чалавек з аховы. На баку гродзенцаў выступаў галоўны трэнер нацыянальнай зборнай Варывончык і іншыя мясцовыя трэнеры. Абое варотаў баранілі гульцы гродзенскага «Нёмана».

Гульня адбывалася па-футбольнаму — з двума таймамі па 45 хвілін. Пасля 15-хвіліннага перапынку каля трэці гледачоў зніклі з трыбунаў. Гэта быў своеасаблівы спектакль на лёдзе: Лукашэнка едзе з шайбай і ўсе растулюцца ў бакі. Узровень ягонай гульні, дарэчы, выглядаў вельмі аматарскім. Начальнік аховы гуляў значна лепш, але не лез наперад і бацку, бо з'яўляўся абаронцам. Лукашэнка закінуў тры шайбы. Агульны лік матча — 13:13.

(Працяг на стар. 2)

Краіна будзе ведаць імёны ўсіх паштовых тэрарыстаў

Беларуская пошта вырашыла абараніць нашу краіну ад паштовых тэрарыстаў — людзей, якія перасылаюць бомбы ці іншыя небяспечныя рэчы.

Цяпер ад тых, хто адпраўляе заказныя альбо каштоўныя лісты і бандэролі па Беларусі, патрабуюць або прад'явіць пашпарт, або здаваць рэчы ў перасылку незапакаванымі. Дзяўчына на пошце мусіць дакладна перапісаць пашпартныя дадзеныя адпраўшчыка на адваротны бок канверта альбо ўважліва паглядзець у яго — каб праверыць,

запісанае права на асабістае жыццё і тайну перапіскі.

Як паведаміла ў міністэрстве сувязі начальнік упраўлення пошты Раіса Жыгалка, «паштовыя правілы дазваляюць у надзвычайных выпадках патрабаваць дакументы ад адпраўшчыка». Але хіба такі ўжо надзвычайны выпадак — заказны ліст? Права на прагляд карэспандэнцыі афіцыйна маюць толькі следчыя органы, і толькі з дазволу пракурора. Пошта пакуль яшчэ

не атрымала паўнамоцтваў следчых органаў, але ўжо заглядае ў чужыя канверты.

Раіса Жыгалка падкрэслівае, што новы парадак уведзены толькі на «некаторы час». Але што будзе, калі той «пэўны час» скончыцца, яна паведаміць адмовілася. Наколькі нам вядома, ідэю правяркі карэспандэнцыі падкінуў пошце Савет Бяспекі.

Дарэчы, Р.Жыгалка з цяжкасцю змагла прыгадаць толькі адзін выпадак, калі паштовы супрацоўнік сапраўды пацярпеў ад нейкай пасылкі. Гэта здарылася 10 гадоў таму.

Расціслаў ПЕРМЯКОЎ

Хакеіст нумар адзін закінуў тры шайбы

(Пачатак на стар. 1)

У чацвер А.Лукашэнка больш за дзве з паловай гадзіны ў драмтэатры чытаў свой даклад з лірычнымі адступленнямі. Папершае, Рыгоравіч даў зразу, што прэзідэнціх выбараў у наступным годзе не будзе, паколькі ён збіраецца кіраваць да 2001 года. Па-другое, калгасы і саўгасы ён назваў дзяржаўнай палітычнай структурай на вёсцы і забараніў спрэчкі наконт неабходнасці іх захавання. Праўда, 30% калгасаў адстаючыя, калектывы якіх спіліся і дзяржаўныя субсідыі туды трапляюць як у бочку — прызнаў прэзідэнт. З даклада вынікала таксама, што без пагрозы турэмнага зняволення шмат дзе калгаснікі не жадаюць берагчы грамадскую маёмасць як сваю, тэхніку дабіваюць да рукі, «гробяць, курочаць, ла-

маюць». А ў Магілёўскай вобласці, па словах Лукашэнка, класнасць кармоў вызначаюць так: сядуюць на краі сіласнай ямы, выпіваюць па бутэльцы і пішучы што захочуць.

Прэзідэнт параіў старшыням тых калгасаў, дзе малыя надой, замест кароў трымаць коз. Яшчэ ён сказаў, што ў калгасе «Рассвет», кіраўнік якога пасаджаны ў турму, спісалі закускі і выпіўкі за кошт гаспадаркі больш чым на мільярд рублёў. Лукашэнка хацеў назваць, якія там былі канкрэтныя спісаныя напоі, але чамусьці пасаромеўся, толькі параіў прысутным не мяняць гонар і годнасць на дармавую выпіўку і закускі.

Прэзідэнт таксама распавёў, як па ягонаму ўказанню Савет бяспекі правярае машыны, у якіх бедныя беларусы вывозяць у

суседнюю братнюю Расію прадукты. Лукашэнка назваў, колькі ў руказах было знойдзена тварагу, вяршоў і каўбасы. Затым ён пачаў здэквацца з таго, што кіраўнік Гродзенскага хімічнага прадпрыемства паехаў у Амерыку. «Я там быў тыдзень, прыйдзіце і я вам усё раскажу», — сказаў прэзідэнт і дадаў, — Калі ў кагосьці пачалі рогі вырастаць, то іх трэба збіваць, пакуль не позна».

Лукашэнка параіў шэфу тэлебачання і рэдактару «Советской Белоруссии» не тыражаваць ягоны даклад «да ташнаты». Бо хутка яны пачнуць крычаць: «Няхай жыве вялікі правадыр Лукашэнка!» — пакрыўджана зазначыў ён і па-філасофску падкрэсліў, што «рабства ў нашай крыві самае горшае, што ў нас ёсць».

Сяргей МАКСІМОВІЧ

Міліцэйская кааперацыя

Міністры-міліцыяны мараць пра больш моцны «рэжым» супрацоўніцтва

Віцэ-прэм'ер і міністр унутраных спраў Расіі Анатоль Кулікоў прыязджаў у Мінск на святкаванне Дня беларускай міліцыі 4 сакавіка. Кулікова пасялілі ў Заслаўскай рэзідэнцыі, для яго выступалі зоркі беларускай эстрады і нават спявак родам з Маладзечна Юрый Антонаў спяваў пра «крышу дома своего».

Але пакуль справа дайшла да канцэрта ды банкету, правялі паседжанне калегіі абодвух міліцэйскіх ведамстваў. Пачалі з таго, што назвалі вынікі супрацоўніцтва за мінулы год «вельмі эфектыўнымі». У прыватнасці, паведамлялася пра 200 тон кантрабанднага спірту, канфіскаванага на беларуска-расійскай мяжы, а таксама пра 13 крымінальных «аўтарытэтаў», арыштаваных у выніку міліцэйскай кааперацыі. Такіх фактаў магло б быць значна больш, лічыць Анатоль Кулікоў, калі б следчым групам дазволілі пранікаць на тэрыторыю суседняй краіны без папярэдняй згоды ўладаў.

На здымку: міністры А.Кулікоў і В.Агалец.

А ўвогуле, А.Кулікоў ганарыцца сабой: на прэс-канферэнцыі ён назваў беларуска-расійскае супрацоўніцтва «ўзорным для міліцыянтаў усяго СНД». Між тым, выступаючы на ўрачыстым паседжанні ў сувязі са святкаваннем Дня беларускай міліцыі, дзяржаўны сакратар Савета бяспекі Віктар Шэйман падкрэсліў, што «матэрыялізацыя рашэнняў у сферы сумеснай барацьбы са злачыннасцю ў Беларусі і Расіі пакуль не назіраецца».

Алесь ПАЎЛОВІЧ

Зянону Пазыняку прысудзілі ўзнагароду

Як кожнае сапраўднае спартсменства, «Алімпіяда Маладога Фронту», якую на працягу месяца праводзілі ў Мінску маладыя апазіцыянеры, скончылася ўручэннем узнагародаў. Па словах арганізатараў алімпійскай акцыі, у яе спартсменствах удзельнічала больш за паўтысячы чалавек.

У апошнія моладзавыя дні прайшлі спартсменства па шахматах, футболе, стральбе і эстафетным бегу. У шахматным турніры перамог мінскі студэнт Святаслаў Едчак, а ў футбольным (ён прайшоў каля Камсамольскага возера, якое апазіцыянеры пераназвалі ў Маладафронтаўскае мора) каманда «Захад-98» перамагла «Скарбнікаў ВКЛ» і каманду ветэранаў БНФ «Дзіды». Мы паведамлялі ўжо, што конкурс «Малады снайпер-98» на прызы Лі Харві Освальда выклікаў пільную нездаровую цікавасць з боку пракуратуры. У знак салідарнасці з палітзняволенымі Аляксеем Шыдлоўскім і Вадзімам Кабанчуком фронтаўскія алімпійцы правялі 3 сакавіка прабег-эстафету па мінскай калыцавой дарозе на 67 кіламетраў.

А яшчэ ў Мінску прайшла акцыя па пераназванні вуліцаў. Жыхары вуліцы Будзённага даведаліся, што цяпер жывуць на вуліцы імя генерала Булак-Балаховіча. Праспект газеты «Правда» пераназвалі ў праспект К.Тураўскага, а вуліцы Маякоўскага была вернутая яе гістарычная назва Ігуменскі тракт.

Акрамя пераможцаў чыста спартовых, арганізатары акцыі ўзнагародзілі алімпійскімі медалямі «За мужнасць» палітвязняў Аляксея Шыдлоўскага, Вадзіма Кабанчука, Вадзіма Лабковіча і мастака Рыгора Кійко (ён аўтар праекта медала), а таксама жыхара Ганцавічаў Міколу Заньку, які неаднаразова праводзіў у сваім горадзе пікеты ў абарону арыштаваных. За асвятленне алімпіяды ў СМІ медалі атрымалі журналісты тэлекампаніяў ОРТ і РТР, агенцтваў Інтэрфакс і БелаПАН, а таксама газет «Імя», «Народная воля», НАВІНЫ, «Беларуская маладзёжная» і радыё «Свабода». Нам асабліва прыемна, што медаль атрымаў і карэспандэнт НАВІНАў Альгерд Невяроўскі.

Спецыяльная ўзнагарода «За вяртанне на радзіму» прысуджаная лідэру БНФ Зянону Пазыняку.

Магдалена НЕПАКАЙ

Ці выпускаць Клімава з-пад варты?

Адвакат Вера Страмкоўская, якая абараняе арыштаванага прадпрымальніка і дэпутата Андрэя Клімава, падала хадайніцтва аб змяненні меры стрымання свайму падабароннаму на падпіску аб нявыездзе.

Да хадайніцтва далучаныя заявы некалькіх грамадскіх арганізацый і партыяў Беларусі — Аб'яднанай грамадзянскай партыі, Сацыял-дэмакратычнай партыі (Народная Грамада), Беларускага Хельсінскага камітэта, грамадскай ініцыятывы «Хартыя-97», дэпутатаў Вярхоўнага Савета 13-га склікання і іншых. У хадайніцтве адзначаецца, у прыватнасці, што Клімаў з'яўляецца законна абраным дэпутатам Вярхоўнага

Савета 13-га склікання; выходзіў траіх непаўналетніх дзяцей; поўнаасцю паралізаваная вытворчая дзейнасць фірмы, якой кіруе Клімаў, што наносіць значны ўрон акцыянерам і яе работнікам. Жонка Клімава таксама пісьмова звярнулася да следчага, запэўніўшы яго, што адпушчаны пад падпіску аб нявыездзе яе муж не будзе хавацца ад следства.

На мінулым тыдні крымінальная справа А.Клімава, якому ін-

крымінуецца крадзеж у асабліва буйных памерах і парушэнне парадку ажыццяўлення прадпрымальніцкай дзейнасці, была перададзеная ў камітэт па барацьбе з арганізаванай злачыннасцю МУС. Следства вядзе Аляксандр Кужаль. Сам Андрэй Клімаў, які ўтрымліваецца ў следчым ізалятары, знаходзіцца сёння ў нармальным фізічным і маральным стане, паведаміла пасля сустрэчы з ім адвакат Вера Страмкоўская. Дэпрэсія, што стала адным з наступстваў абвешчання Клімавым пасля арышту сухой галадоўкі, прайшла. Умовы ўтрымання Клімава «не самыя горшыя»: у камеры на чатыры месцы ўтрымліваюцца пяць чалавек; адносіны паміж імі нармальныя.

БелаПАН

Тры гады без суда

У Магілёве падыходзіць да фінішу адна з самых доўгіх крымінальных справаў Беларусі. На наступным тыдні абласны суд павінен вынесці прыгавор вядомаму прадпрымальніку Барысу Кліменку. За кратамі ён знаходзіцца ўжо амаль тры гады.

Пра гэтую гісторыю газеты СВАБОДА паведамляла яшчэ ў 1995 годзе, калі Кліменка раптам апынуўся за кратамі. Яго, буйнога прадпрымальніка, уладальніка гандлёвага дома, некалькіх фірмаў і адначасова члена ЦК кампартыі, абвінавачалі ў буйных крадзяжах і службовых махінацыях. Тады Кліменку фактычна адпомсцілі свае ж. Бізнесмен самавольна вылучыўся ў парламент па акрузе, якую камуністы меркавалі аддаць іншаму кандыдату.

Барыс Кліменка выбіўся ў вялікія людзі напачатку 90-х. Свой бізнес ён вёў, абапіраючыся на сувязі сярод былога партыйнага

кіраўніцтва вобласці, якое застаўся пры ўладзе. Тады ў памяшканнях, якімі фактычна распараджаліся партыйныя босы, размясцілася Магілёўская ўніверсальная рэгіянальная біржа і Фонд развіцця Магілёва (гэта былі структуры Кліменкі). Да часу ягонай дзейнасці не выклікала вялікай увагі адпаведных органаў — у бізнесмена былі высокія абаронцы, а праз фірмы Кліменкі дзяржаўныя структуры ажыццяўлялі вялікія закупкі. Менавіта гэтыя аперацыі пазней і сталі падставой для арышту: Кліменку абвінавачвалі ў тым, што ён павінен быў набыць на дзяржаўныя грошы

зерне ў Казахстане, грошы атрымаў, але зерня ў вобласці не пачылі. Інкрымінуюць Кліменку і іншыя падобныя злачынствы.

Але ўвогуле справа Кліменкі вельмі нагадвае справу другога вядомага магілёўскага бізнесмена — былога кіраўніка камбіната шайковых тканінаў Уладзіміра Сямёнава, які стаў ахвярай кампаніі па барацьбе з карупцыяй і таксама адседзеў за кратамі да суда амаль два гады. Назіральнікі прагназуюць, што лёс Кліменкі будзе аналагічны — вялікі тэрмін зняволення.

Дзяржаўныя газеты характарызуюць Кліменку як найвялікшага махляра, пракурор патрабуе для бізнесмена 15 гадоў турмы. Сам Кліменка вінаватым сябе не прызнае.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

Завод ці багадзельня?

Праз два гады ад большасці беларускіх заводаў застануцца руіны

Работнікі гіганта беларускага машынабудавання завода «Гомсельмаш» напрыканцы мінулага года атрымалі заробак у памежы 60 працэнтаў мінімальнага спажывецкага бюджэту (МСБ). Астатняе — талонамі, якія можна атаварыць у спецыяльнай краме: з ёю адміністрацыя завода дамовілася разлічыцца, калі ў прадпрыемства будуць грошы.

На прадпрыемствах радыёэлектронікі справы з зарплатай выглядаюць яшчэ горш. За мінулы год сярэднемесячны заробак у «паяльнай» галіне павялічыўся з 81 да 103 долараў, а ў студзені, калі выплачваліся ўзнагароды па выніках года, 21 прадпрыемства з 55 налічыла сваім працаўнікам зарплату, вышэйшую за 100 долараў. І ўсё ж на 8 заводах галіны, перш за ўсё правінцыйных, налічылі менш за МСБ. На Лепельскім механа-зборачным заводзе, дзе самая вялікая зарплата была ў верасні (каля 69 долараў), у студзені яна склала толькі 36, што ніжэй нават за афіцыйную рысу беднасці. Многія жабракі-бамжы маюць больш.

Пад дзіравым дахам

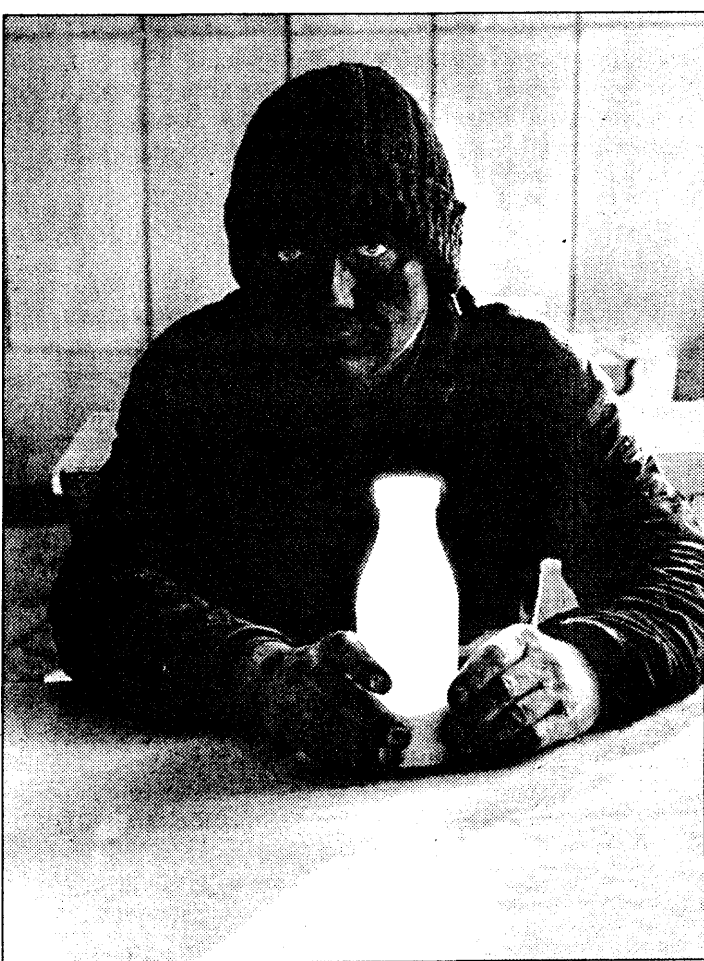
Не толькі Лепельскі МЗЗ ды «Гомсельмаш» ператварыліся ў багадзельні. Нават самыя высокі заробкі, што ў студзені налічылі ў Беларускім навукова-даследчым інстытуце ліцейнай прамысловасці (190 долараў, або 311% МСБ) і на Барысаўскім заводзе аўтатранспартнага электраабсталявання (164 долары, або 268% МСБ), сведчаць больш аб беднасці, чым аб дабрабыце. Першае, заробак гэты трэба дзяліць на ўсю сям'ю, прычым вынік будзе цалкам залежаць ад колькасці сямейнікаў. Па-другое, наш афіцыйны МСБ сапраўды мі-

німальны, і таму, напрыклад, плата за кватэру, камунальныя паслугі і грамадскі транспарт робяць у ім прабоіну, нібы айсберг у борце «Тытаніка». А калі ўжо здароўяца непрадбачаная траты, то сямейны бюджэт адразу ідзе на дно. І гэта яшчэ не ўсё: афіцыйны МСБ разлічаны на нармальную «савецкую» сям'ю, якая мае кватэру, такую-сякую мэблю і іншыя хатні рэштункі. А калі сям'я нічога гэтага нажыць не паспела — дык пры такіх заробках ужо і не нажыве.

Пакуль жа становішча з заробатнай платой у Беларусі ўсё больш нагадвае сітуацыю на Ленскіх прысках у 1912 годзе, калі старацелі атрымлівалі заробак талонамі і маглі атаварыцца толькі дарагімі і дрэннымі прадуктамі ў крамах сваёй кампаніі. Вядома, што тады справа скончылася трагедыяй, а царскі міністр унутраных спраў сказаў: «Так было, так будзе». Сёння ў Беларусі чыноўнікі кажуць іншае: «Як працуюць, так і зарабляюць».

Зрэшты, як лічыць старшыня галіновага прафсаюза работнікаў аўтамабільнага і сельскагаспадарчага машынабудавання Аляксандр Бухвостаў, у Беларусі трагедыя здарылася, калі ўлады жорстка падавілі забастоўку метрапалітэзнаўцаў, а прафсаюзы не змаглі ці пабаяліся праявіць з імі выразную салідарнасць. У выніку працоўныя страцілі ўсялякую ўпэўненасць у трываласці прафсаюзнага «даху», а разам з тым і гатоўнасць да актыўнага пратэсту.

Як паказваюць сацыялагічныя даследаванні, гатоўнасць рабочых да масавых акцый за некалькі апошніх гадоў знізілася (тут крытычнай рысай стала змена ўлады) з 70% да 30-35%. Людзі незадаволеныя, але вывесці іх на

Работы ліцейнага цэха абедае: грошай хапіла толькі на кефір...

вуліцы вельмі складана.

Па словах Бухвостава, цяпер акцыі пратэсту не набудуць масавасці, таму, не адмаўляючыся ад актыўных формаў дзеяння, трэба засяродзіць увагу на разбурэнні міфаў і веры ў куміраў. У адваротным выпадку прафсаюзы, якія ў адпаведнасці з міжнароднымі стандартамі павінны быць незалежныя ад дзяржавы і прадстаўляць асобныя ад дзяржаўных спецыфічныя інтарэсы, проста страцяць свой інстытутыянальны статус, ператворацца ў нешта накшталт Працоўнага

фронту ў нацысцкай Германіі, прыдуманых Мусаліні «карпарацый» ці «школ камунізму» ў СССР.

Параўнанні, на першы погляд, недарэчныя. Тым больш, што ў краіне дэклараваныя і нават заканадаўча пацверджаныя прынцыпы трохбаковасці: штогод падпісваецца Генеральнае пагадненне, галіновыя тарыфныя пагадненні, калектыўныя дагаворы, у якіх акрэсліваецца ўвесь комплекс адносінаў паміж работнікамі і наймальнікамі.

(Працяг на стар. 4)

БНФ не прав

Уважаемый редактор. Прошу опубликовать мой краткий ответ на статью Сергея Наумчика «Пятля для беларусаў», в которой автор предъявил ряд претензий руководству Объединенной гражданской партии.

Ни для кого не секрет, что Белорусский Народный Фронт — наш естественный союзник. Объединенная гражданская партия всегда стояла и стоит на позиции всемерной поддержки любых инициатив БНФ, как и других политических партий и общественных объединений, направленных на укрепление суверенитета страны, на установление конституционной законности и демократии. ОГП и ее парламентская фракция «Гражданское действие» за несколько месяцев до референдума инициировала импичмент Лукашенко, который не состоялся из-за колебаний части руководства Верховного Совета и Конституционного суда. В последующем мы инициировали и возглавили Специальную комиссию по правовой оценке нарушений президентом Конституции и законов, превращение Верховного Совета в де-юре дееспособный орган власти — в целях прежде всего отстранения Лукашенко от власти или, для начала, объявления его в глазах цивилизованных государств нелегитимным, а также выступили инициаторами создания коалиционного Национального исполнительного комитета. К нашему глубокому сожалению, в рядах тех, кто выступил против этих инициатив, были не только всегда опаздывающие и колеблющиеся С.Щарейский и С.Калейкин, но и руководство БНФ. Что касается инициативы БНФ по сбору подписей под требованием об оставке Лукашенко, то Объединенная гражданская партия положительно относится к этой политической акции. Никаких возражений против этого у партии нет и быть не может.

Мы с большим уважением относимся как к БНФ, так и к его ведущим политикам. На

правах коллеги я дал бы руководству Фронта совет: не тратить столько сил на доказательство прошлой своей непогрешимости. Люди мало ценят прошлые заслуги, они всегда живут сегодняшним и будущим. Иногда полезно вспоминать о политической судьбе Черчилля, это помогает.

Жизнь научила меня и моих коллег, что в любых явлениях необходимо видеть и бороться с причинами, а не с их следствием. Ни президентская, ни парламентская, ни иная другая демократическая форма правления, осуществляемая в рамках, определенных Конституцией, сами по себе не виновны в узурпации власти. Парламентская Германия не предотвратила появление Гитлера, нынешняя парламентская Словакия породила авторитарный режим премьер-министра, имеющий схожие черты с президентским режимом Лукашенко. Тем временем в соседних президентских Польше и Литве господствуют конституционная законность и демократия. И вы, г-н Наумчик, это прекрасно знаете, однако свои сомнительные политические пристрастия пытаетесь превратить в непреложную истину. Непорядочно это.

От того, что оппозиция БНФ, будучи в меньшинстве, голосовала против введения президентской власти, не делает Конституцию 1994 года нелегитимной. Это элементарно. Конституция 1994 года, разумеется, нуждается в дальнейшем совершенствовании, в некотором ограничении полномочий президента и расширении контрольных функций парламента и Конституционного суда, однако она безусловно легитимна. И конституционные положения о президенте, разумеется, тоже. БНФ это признал, выдвинув на выборах 1994 г. своего кандидата в президенты.

Согласно Конституции выборы президента должны состояться не позднее июля 1999 года. Выгодно или нет диктатору либо оппозиции

проведение выборов в конституционные сроки — вопрос праздный. Оппозиция должна быть готова к любому развитию событий. Обязанность всех демократических сил страны — использовать легитимные возможности избирательной кампании для нанесения поражения Лукашенко, либо, в худшем случае, для существенного ослабления этого режима.

Видимо, руководство БНФ находится в плену пропаганды о непобедимости Лукашенко, не замечает обреченности этого режима, его крупных политических и экономических ошибок, все большей внутренней и международной изоляции, нарастающей тенденции отрицательного имиджа, особенно в среде деловых людей, чиновничества, интеллигенции и молодежи. В этом истоки вашего явного пессимизма. Вместе с тем объединенная оппозиция при твердой поддержке международной общественности в состоянии обеспечить своему народу право на выбор (между доведшим страну до нищеты и несвободы диктатором и нашим общим кандидатом) и победить. Будущее страны требует от политиков и прежде всего от руководства БНФ не ставить собственные политические амбиции выше интересов нации и демократии. Единый кандидат от всей демократической оппозиции, твердо стоящий на платформе суверенитета, государственной независимости, конституционной законности и демократии должен быть согласован. Победа и кардинальное изменение ситуации в стране в течение 2—4 лет вполне реальны. Требуется лишь единство и политическая воля.

Ситуация в Беларуси отнюдь не уникальна. Белорусы как нация во многом похожи на другие народы. Представления, что поляки или литовцы избрали себе прагматичных центристов, а белорусы не способны подняться над своими заблуждениями и всегда готовы поддержать лишь популистов, лишь харизматического «героя» Лукашенко, абсолютно неверны. Беларусь богата, в том числе и достойными народа политиками. И за ними будущее.

Станислав БОГДАНКЕВИЧ,
*председатель
Объединенной
гражданской партии*

Парламентская республика для нас не выход

Добрый день, уважаемая редакция! Написать вам меня заставила статья Наумчика «Пятля для беларусаў». Основная ее идея является лозунг: «Даешь парламентскую республику!». Позвольте, но у нас до июля 1994 г. была уже парламентская республика, которая как раз и породила Лукашенко. Тем, у кого короткая память, напоминаю, что между деятельностью на ниве сельского хозяйства и президентским креслом Лукашенко был депутатом парламента. Свое депутатство он и использовал как трамплин для прыжка за властью. И это закономерно. У нас нет культуры политической деятельности, у

нас не принято идти на уступки и компромиссы (а без этого не может существовать стабильная парламентская система). Кроме того, в наших условиях нет ни одной партии, которая смогла бы завоевать большинство голосов и сформировать правительство. Следовательно, потребуется создавать коалицию. А парламентские коалиции крайне не устойчивы, а значит, неустойчивой будет и государственная система власти.

Кроме того, надо учитывать субъективные факторы. Наши демлидеры, воля о диктатуре, так и не смогли объединиться, чтобы бороться с этой самодиктатурой. Более того,

они с удовольствием подставляют друг друга, обвиняя при этом во всех смертных грехах. На примере Петра Кравченко можно сказать, что демократизм и свободолюбие некоторых наших демлидеров кончается там, где начинаются служебные авто, посольские должности, мягкие кресла.

Очень naïвно полагать, что, придя в парламент, вся эта публика дружно возьмется за работу на благо Родины, позабыв амбиции. Как бы не так! Они перегрызут глотки друг другу за посты и портфели, добив и без того агонизирующее государство.

Андрей П.,
г. Минск

Демократам надо договориться

Очень приятно, что на страницах вашей газеты можно встретить широкий спектр мнений по различным аспектам политической и экономической ситуации в Республике Беларусь. Многие аналитические статьи В.Казначеева, А.Старикевича, О.Груздиловича и других авторов дают повод задуматься о дальнейшем пути, по которому должна пойти наша страна. С чем-то я соглашаюсь, с чем-то нет — каждый имеет свое мнение, свой взгляд на вещи. Но очень удивляет тон статьи С.Наумчика «Пятля для беларусаў», опубликованной у вас 20 февраля. В связи с этим позвольте мне дать свою оценку проблемам, которые были высказаны уважаемым мною г-ном Наумчиком.

В статье анализируются две главные темы: 1. Проблема существования института президентства в Республике Беларусь; 2. Об отношении различных политических сил к этой проблеме. Обсудим эти вопросы.

Вспомним 1994 год. Президентские выборы. Вопреки всякому здравому смыслу демократическими силами была сделана попытка выдвинуть трех кандидатов на пост президента — Г.Карпенко (который был вынужден, после довольно некрасивого эпизода, снять свою кандидатуру), З.Пазыняк, С.Шушкевич. Не будем вдаваться в рассуждения о том, почему так произошло, и только ли о том, «каб давесці да насельніцтва прыярытэты нацыянальнага адраджэння», думал З.Пазыняк, участвуя в президентской кампании. Наверное, каждый из трех претендентов почувствовал запахи власти, и поэтому договориться не было возможности. Видимо, из этого печального опыта и исходит Объединенная гражданская партия, призывая «согласовать единую кандидатуру от демократических сил на выборы президента Республики Беларусь». Не дай Бог, если снова повторится ситуация 1994 года.

Вспомним еще один аспект. ОГП признает Конституцию 1994 года, по которой выборы президента Беларуси должны состояться в 1999 году. Согласитесь, трудно обвинить в непоследовательности партию, которая стремится соблюсти основные принципы Основного закона. Обсуждение кандидатуры единого кандидата никак, кстати, не мешает проводить сбор подписей за отставку Лукашенко. В необходимости вести работу в этих двух направлениях лично я не сомневаюсь. Только обратит ли внимание сам г-н Лукашенко на подписи пусть даже 100-200 тысяч белорусов?

Про Лукашенко можно говорить что угодно, однако в непоследовательности упрекнуть его тяжело. Поэтому у меня лично сомнения в том, состоятся или нет выборы в следующем году, отсутствуют. В 1999 году Лукашенко их не допустит, потому что по его конституции они должны состояться намного позже, хотя в следующем году шансов на переизбрание у нынешнего президента очень много. На этом оппозиция и может сыграть, напоминая электорату, когда в действительности избирался А.Г. и законны ли его нынешние полномочия. Однако еще раз подчеркну, выступая за выборы 1999, мы выступаем за Конституцию 1994.

Демократия подразумевает широкий спектр идей и мнений, которые в итоге и двигают демократическое общество вперед. Подвергая яростным нападкам своих же соратников по сопротивлению режиму, г-н Наумчик все дальше и дальше отдаляет тот день, когда оппозиция в Беларуси будет называться Объединенной Белорусской Оппозицией. Неужели у БНФ, ОГП, социал-демократов и других цивилизованных партий и общественных организаций нет больше занятия, как выяснение взаимоотношений между собой на радость существующему режиму?

К.НОВЫШНЫЙ, г. Минск

ИНОСТРАННЫЙ ЯЗЫК БЕЗ УСИЛИЙ? НЕТ, БЕЗ ЗУБРЕЖКИ!

О пользе и необходимости владения иностранным языком говорить не стоит - это очевидно, «Железного занавеса» нет - всякая куда хочешь, общайся со всем миром, окунаясь в незнакомые ранее культуры. Только знай соответствующие языки. И вот тут-то возникают трудности. Каждый из нас, начиная со средней школы, сталкивается с проблемами при изучении иностранного языка. Радостная встреча с чужим языком быстро омрачается унылой зубрежкой, которая убивает всякую тягу к учебе. В результате годы, посвященные изучению чужого языка, проходят впустую.

Вот было бы здорово, если лечь спать, а на утро проснуться и знать иностранный язык.

В последние годы, эксплуатируя эту «светлую мечту человечества», появилось множество так называемых «экспресс-методов», обещающих за считанные дни научить говорить на совершенно незнакомых языках. Но чудес не бывает.

И что же теперь? Неужели нет никакого другого способа, кроме того, что дни и ночи напролет до боли в спине и ниже зубрить иностранные слова?

Такой способ есть. Причем известен он уже лет сорок, но очень узкому кругу людей. Начиная с конца 50-ых годов, рыцари плаща и кинжала на обеих сторонах земного шара начали обучать своих джеймсов бондов и штирлицев иностранным языкам по новой методике. В ее основу лег эффект так называемого «двадцать пятого кадра».

Что это за эффект?

Поясним. Кинолентка движется со скоростью 24 кадра в секунду, которые мы видим осознанно, т. е. понимаем то, что видим, если после каждого 24-го кадра вставлять дополнительный 25-ый кадр с определенной текстовой информацией. То этот кадр мы будем воспринимать бессознательно. Иначе говоря, мы его не будем видеть, не будем понимать, что на нем написано, но, тем не менее, будем знать, какая там заложена информация. Вот такой парадокс. Таким образом, «эффект двадцать пятого кадра» позволяет донести информацию прямо в подкорку, минуя сознание. Это повышает процесс запоминания в сотни раз. То, на что раньше уходили годы, теперь можно запомнить за несколько десятков часов. Поэтому неудивительно, что такой метод был засекречен и ЦРУ, и КГБ.

А как же узнали об этом методе?

Остро стал вопрос о конверсии. И вот в Москве на выставке видеокибернетических средств в изучении языков «Экспонинга-86» этот метод впервые был представлен широкой публике. Так родился ускоренный метод изучения иностранных языков, получивший название **Intell**.

Расскажите о нем подробнее.

Это набор нескольких видео- и аудиокассет, а также контрольных карт. Занятие состоит из трех частей по 15 минут каждая. В первой части вы смотрите видеокассету с записью иностранных слов с переводом. Причем слова мелькают с очень высокой скоростью (смотреть нужно внимательно, но слова читать не надо, да вы и так не успеете это сделать при такой скорости, слова с переводом автоматически будут укладываться в вашем подсознании). Во второй части вы слушаете на аудиокассете или на этой же видеокассете те же слова, но со звуками переводом и уже в нормальном темпе. Многократное повторение этих слов в записи позволит вам четко запомнить написание и звучание каждого слова. В последней части урока вы проверите свои знания с помощью контрольных карт. Такова схема ускоренного метода изучения иностранных языков **Intell**.

Так что же, язык можно выучить, просто глядя на экран и ничего не делая?

Не совсем так. Да, с помощью ускоренного метода **Intell** можно за 60-70 часов выучить до 6 000 слов и выражений, что позволит вам освоить иностранный язык. Но придется еще потрудиться над грамматикой и языковой практикой. Однако от изнуряющей зубрежки мы вас избавим. В результате изучение языка из тяжелого труда превратится в увлекательный процесс, лишенный изнурительного однообразия.

В середине декабря в Минске открылось представительство **Intell**.

Приглашаем к сотрудничеству дилеров. За консультациями обращаться по адресу: г. Минск, пр. Ф. Скорины, 11, 2-й этаж, офис 241 (гостиница «Минск»).

Телефоны: 220-34-95, 220-08-95.

Телефон в Гомеле: (0232) 55-91-35.

P. S. Статья является купоном, дающим с 3 по 8 марта право на 10 % скидки. Остальных покупателей в этот же период ждет хороший подарок.

Прывід эміграцыі

На Беларусі праблема эміграцыі існуе — і ў той жа час яе быццам няма. Пра эміграцыю гавораць, але яна не робіцца з'явай. Выказваюцца прагнозы аб магчымай яе масавасці, але масавай яна не становіцца.

Марныя спадзяванні

Адзін мой прыяцель, апынуўшыся за мяжой і назіраючы павольнае стварэнне новай беларускай эміграцыі, напісаў мне: «галоўнае, каб эміграцыю нехта пачаў, астатнім стане зайздросна...». Але побач з іранічным запісам суседняе фатальнае: «Трагедыя нашых палітычных эмігрантаў у тым, што яны спадзяюцца праз год-два-тры вярнуцца. Але атрымліваецца, што ад'язджаюць назаўсёды. Бо на Бацькаўшчыне нічога не мяняецца».

«Эмігранцкая песня»

Класік нашай літаратуры Максім Багдановіч у 1914 г. напісаў сваю «Эмігранцкую песню». Калі мы вучыліся ва ўніверсітэце, сябра гаварыў мне, што нібыта аднайменная кампазіцыя сусветна вядомага гурта *Led Zeppelin* напісана менавіта на вершы Багдановіча. Пазней, калі мне ўдалося купіць кружэлку «Зэпелінаў» з гэтай песняй, я паглядзеў, хто аўтар тэкста: прозвішча было англійскае. «Красці» ў Багдановіча не было патрэбы, пра яго існаванне *Led Zeppelin* увогуле наўрад ці ведаў.

Але для нас «Эмігранцкая песня» паэта застаецца класікай. З яе вынікае, што беларусы ехалі ў далёкую Амерыку толькі таму, што ім не хапала дома хлеба. А потым на чужыне ім заўжды ўспаміналіся «вёсачка, Нёман і агні партавыя Лібавы» — дзе яны сядалі на пароход.

Паэт напісаў гэты верш, моцна ўражаны артыкулам у «Нашай Ніве», у якім паведамлялася, як эмігранцкая кантора ў Конга прадала ў Амерыку 230 беларусаў па 80 рублёў за кожнага. Гэта быў пачатак 1914 года.

Напачатку гэтага стагоддзя

шмат беларусаў выехала ў заробкі на Захад, пераважна ў Амерыку. Гэта была эканамічная эміграцыя. Хоць даследчык гісторыі эміграцыі В.Кіпель, які жыве ў Нью-Йорку, сцвярджае, што частка беларусаў ужо тады пакідала Радзіму па палітычных прычынах. Дарэчы, ён таксама адзначае, што ва ўсе часы беларускія эмігранты лічылі, што выязджаюць часова, спадзеючыся, што змогуць хутка вярнуцца дахаты, але рэчаіснасць была іншай.

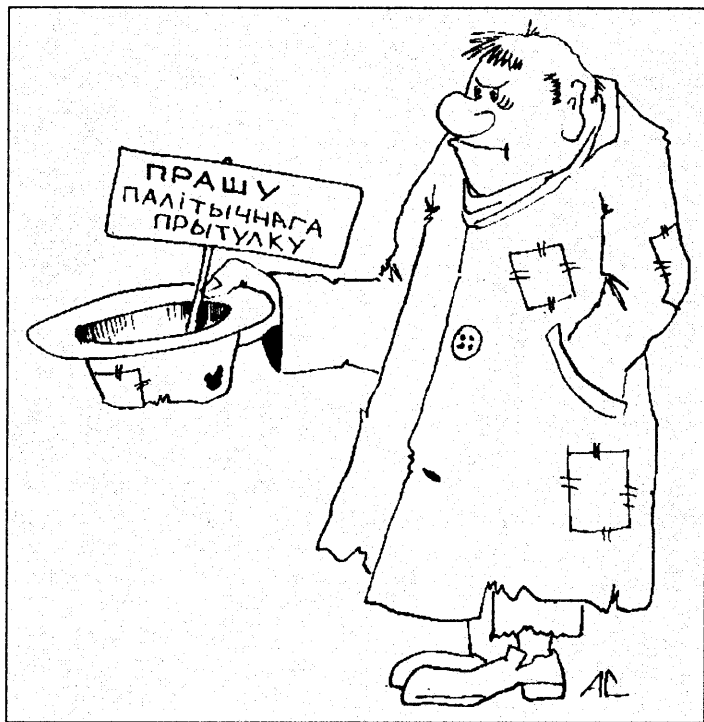
Прадзед майго сябра, заробіўшы ў Амерыцы грошы і купіўшы там свой дом, вярнуўся ў 1914 г., каб забраць сям'ю. Але пачалася вайна, яго забралі ў рускую армію, і ён загінуў на фронце. Часта мэтаі замежных заробкаў было купіць кавалак зямлі і дом тут — у роднай вёсцы ці мястэчку. А потым прыходзілі ў 1939 г. у Заходнюю Беларусь бальшавікі і ўсё адбіралі. Такія гісторыі мне таксама даводзілася чуць.

«Беларускі Дом»

Эканамічныя эмігранты, якія аселі ў Штатах, растварыліся ў амерыканскім моры, паколькі не мелі выразнай нацыянальнай самасвядомасці. Член Рады БНР Язэп Варонка, некалькі ўдзельнікаў Слуцкага паўстання, якія трапілі ў ЗША, не маглі змяніць сітуацыю.

Большасць палітычных уцекачоў засталася ў Польшчы, Літве, а таксама ў Чэхаславакіі — непадалёк ад «Беларускага Дома» — як называў БССР у сваіх прамовах у польскім сейме Браніслаў Тарашкевіч. Частка з іх (і ён сам) потым вярнулася ў гэты «дом», каб загінуць.

Як ні дзіўна, сёння мы назіраем вяртанне землякоў з абшараў былога СССР — менавіта як у гэты самы «беларускі дом». На тэлебачанні нават перадачу пад такой назвай зрабілі. Нехта пры-

язджае, каб проста памерці на роднай зямлі. Але шмат каго прываблівае створаны імідж надзейнай, палітычна стабільнай, без войнаў і нацыянальных канфліктаў, амаль што былой савецкай краіны. Пра гэта гаварылі мінулым летам некаторыя ўдзельнікі Другога з'езда беларусаў свету. Як ні недарэчна, а менавіта Лукашэнка ўспрымаецца як гарант усяго гэтага і ледзьве не стваральнік Беларускай дзяржавы. Карацей — сапраўдны «бацька» ўсіх беларусаў. Зрэшты, падабенства паміж «беларускім домам» 30-х і 90-х гадоў таксама ёсць: для нацыянальных дзеячаў ён часта аказваецца турмой.

Прага

У сталіцы Чэхіі, дзе да вайны існавала пераважна студэнцкае зямляцтва беларусаў, ураджае салідны помнік Ф.Скарыну і амаль поўная адсутнасць іншых беларускіх слядоў. Хоць гэта адзіны горад у свеце, дзе ёсць дзве магілы прэзідэнтаў Рады БНР. На праваслаўных могілках, пад плітамі з гербам «Пагоня» спачываюць П.Крачўскі і В.Захарка, якія памёрлі ў 1928 і 1943 гадах. Побач — магіла вядомага спевака М.За-

бэйды-Суміцкага і дзве-тры магілы царскіх генералаў з яўна беларускімі прозвішчамі. І гэта ўсё. Яшчэ адну беларуску — Л.Геніюш — служба Берый ў 1948 г. вывезла з Прагі ў савецкі канцлагер.

Пражскія студэнты таксама, як матылькі на агонь, імкнуліся назад у «беларускі дом» і гінулі. Альбо, затрымаўшыся ў Заходняй Беларусі, мелі большыя шанцы выжыць, паколькі ў Саветах кожны загадзя лічыўся нацыяналістам і шпіёнам.

Сёння Прага стала зноў прывабнай, прычым не толькі для беларускіх турыстаў. Сенсацыя аб тым, што чэхі даволі лёгка (у параўнанні з палякамі) згаджаюцца даць беларусам палітычны прытулак, натхніла пэўную колькасць людзей таксама паспрабаваць свайго шчасця.

Адзін мой калега таксама з'ездзіў у Прагу, каб «празандзіраваць глебу». Вярнуўшыся, ён цалкам адмовіўся ад сваёй ідэі. Чаму? Іхняя рэдакцыя скончыла сваё існаванне «дзякуючы» ўладам, але ж пакуль можна пайсці працаваць у іншую газету, урэшце зарэгістраваць новую. Проста ўцячы дзеля саміх уцекаў — гэта не для кожнага. У Празе яму давялося паразмаўляць з адной

сям'ёй з Абхазіі. Яны ўцяклі ад вайны, ад міжнацыянальных сутычак, ад нястачы. А калі мы хочам, каб нашыя дзеці жылі ў дэмакратычнай Беларусі, трэба заставацца — да апошняй магчымасці.

Мой прыяцель, якога я працягваў у самым пачатку, напісаў на гэты конт: «Палітычная эміграцыя падзяляецца на два тыпы: сапраўдная і, так бы мовіць, аўтарская. Адны людзі сапраўды мусяць ратавацца, але іншыя — самі ствараюць сабе ўмовы для палітычных уцекаў». І як заўсёды, сітуацыю імкнуча выкарыстаць розныя маргіналы.

Быў у Гродне такі чалавек — Якаўлеў. Гледзячы на яго, было цяжка зразумець: ці ён нейкі правакатар, ці ў яго, мякка кажучы, папросту «не ўсе дома». Ён займаўся кіпучай дзейнасцю, хадзіў на сходы і мітынгі, ездзіў у Маскву, у Вільню — каб задаць нейкае пытанне Гарбачову, які спрабаваў угадваць літоўцаў. Потым гэты чалавек хваліўся, што яго ледзьве не застрэліў ахоўнік, калі ён кінуўся да Раісы Максімаўны, каб перадаць ёй цыдулку.

Пазней ён некуды знік. А нядаўна раптам з'яўляецца ў Чэхіі, каб атрымаць палітычны прытулак. Канечне, чэхі павінны высветліць, што ён за «фрукт», як гэта заўсёды і робіцца. Але на гэта патрэбны час, а Якаўлеў, не чакаючы, раздае інтэрв'ю газетам і тэлебачанню, выстаўляючы сябе палітычнай ахвярай. Ахвярай чаго? — хочацца запытаць.

Амерыка

Трэба прызнаць, што і сёння большасць нашых людзей, якія знаходзяцца на Захадзе, — гэта не палітукі, а тыя, каму проста ўдалося выехаць на працу і хто не хоча вяртацца ў краіну, дзе ўсё непрадказальна. Частка гэтых людзей сімпатызуе, напрыклад, БНФ і нават чымсьці дапамагае: займаюцца агітацыяй у выбарчую кампанію і г.д. Адзін мой знаёмы актывіст Фронту

атрымаў ужо з дзесяткаў лістоў з-за мяжы з адзінай просьбай — даць палітычную рэкамендацыю, пацвердзіць удзел у акцыях і кампаніях БНФ. Аказваецца, такая рэкамендацыя мае вагу для тых, хто вырашыў замацавацца ў чужой краіне. І мой знаёмы, як правіла, не адмаўляе. Хоць я магу ўявіць, што ў яго можа выклікаць прыкрасць такая акалічнасць: тыя, каму сапраўды пагражае небяспека, каго пераследуюць, як правіла, вырашаюць трымацца на Беларусі да апошняга.

Беларусы пакуль застаюцца нацыяй дамаседаў. Але ім асабліва няма да каго ехаць. У Чыкага, напрыклад, існуе 50 менавіта польскіх каталіцкіх парафіяў. Беларуская прысутнасць значна больш сціплая. Гэтую сітуацыю з горыччу абмяляваў беларускі паэт з Амерыкі Рыгор Крушына:

*Дзесьці ў садзе гукі папугай:
— О, бамбіна, бамбіна, мы здравы,
Гутэн таг, яўхарыста, гуд бай...
З беларускае мовы — сі слова.*

Але дзеля справядлівасці трэба зазначыць, што ў Нью-Йорку колькасць новых палітычных эмігрантаў з Беларусі пачала пакрысе павялічваюцца.

Польшча

Канечне, для большасці беларусаў Амерыка не патрэбная, ім бы лепей падышла эміграцыя побач з домам — у Польшчы. Але палкі за ўвесь час, як бы дзеля прыліку, ашчаслівілі толькі аднаго беларуса. Таму пазіцыя польскіх уладаў у нашым палітызаваным асяроддзі ўспрымаецца вельмі негатыўна. Так, неаднойчы даводзілася чуць непрыхільныя словы: палякі дбаюць толькі пра сябе, як ім трэба — яны заяўляюць пра сябе на поўны голас, а як трэба дапамагчы іншым, яны робяць выгляд, што нічога не заўважаюць.

Спрацаца з гэтым цяжка. Але трэба прызнаць, што ваеннага становішча (як у Польшчы ў 1981 г.) у нас няма, савецкія танкі не акупіравалі Мінск (як Прагу ў 1968 г.) і мы пазбегнулі «баснійскага вар'янт» (а толькі ў падобных катастрофічных выпадках заходнія краіны адкрываюць свае межы, каб ратаваць ахвяры).

Сяргей АСТРАЎЦОЎ

Завод ці багадзельня?

(Пачатак на стар. 2)

Але гэта толькі на першы погляд. Бо на самой справе ў прафсаюзаў адсутнічае галоўнае — свабода вядзення перамоваў са сваімі сацыяльнымі партнёрамі — працадаўцамі. Праяўляецца гэта ў тым, што дзяржава парушае прынцып неўмяшання ў ход перагавораў (такая аўтаномія па стандартах Міжнароднай арганізацыі працы павінна быць забяспечаная ўсім, у тым ліку і дзяржпрадпрыемствам) і ўстанаўлівае межы павышэння зарплат. Таму цана працоўнай сілы ўсё больш адстае ад цэнаў адносна свабоднага спажывецкага рынку.

Такія грошы ёсць і па-за прахадной

Выходзіць, што эканамічны рост, пра які ўлады трубяць па ўсіх вуглах, ідзе за кошт звышэксплуатацыі. Гэта быццам бы разумеюць усе, але ж ніхто нічога слухае не прапануе і не робіць.

У радыёэлектроніцы, напрыклад, дзе працуюць 100 тысячай чалавек, зарплату больш за тры МСБ маюць менш 2 % работнікаў. На думку Генадзя Фядыніча, лідэра галіновага прафсаюза, гэта супярэчыць нават лукашэнкаўскай канстытуцыі, якая дэкларуе права чалавека на прызойнае жыццё, а прэзідэнта робіць гарантам такога жыцця.

Пакуль жа ўлады ў асноўным клапоцяцца пра тое, каб у людзей была работа, і забараняюць масавыя звальненні. Але за два гады радыёэлектронная галіна страціла больш за 40 тысячай найбольш кваліфікаваных і энергічных работнікаў, якіх не магла задаволіць ні «ўмоўная» занятасць, ні абсалютна ўмоўны заробак. Хопіць пальцаў адной рукі, каб пералічыць маладых спецыялістаў, якія ў мінулым годзе адважыліся прыйсці на прадпрыемствы. Ніхто не хоча звязвацца з прапускным рэжымам дзеля зарплаты ў два міль-

ёны. Такія грошы можна зарабіць і па-за прахадной.

Усім ужо нагнала аскаму скрытае беспрацоўе, калі «робяць» працоўныя кніжкі, а людзі шукаюць, дзе, што і як зарабіць збоку. Напрыклад, гомельскаму «Каралу», чый шлюб з замежным інвестарам не адбыўся, нягледзячы на ўсе намаганні беларускіх уладаў і асабісты патранаж прэзідэнта, патрэбная жорсткая рэструктурызацыя, што непазбежна пацягне скарачэнне амаль 1,5 тысячы работнікаў. Пакуль яны «кормяцца» на гарадскіх рынках і чакаюць кампенсацыі за шматмесячныя вымушаныя прастоі. Маюць права. Але што права, калі ў заводскай касе грошай няма нават на выплату належнай пры звальненні дапамогі. Таму людзей з прадпрыемстваў «выцскаюць» маленькімі заробкамі і жорсткімі патрабаваннямі на конт працоўнай дысцыпліны.

І даволі пасляхова. Калі меркаваць па словах Эдварда Кісяля, дырэктара Беларускай наву-

кова-вытворчай асацыяцыі пасцыяльна-эканамічных праблемах (дарэчы, прадстаўніка наймальнікау), за апошнія гады заняцасць у эканоміцы зменшылася прыкладна на 1 мільён чалавек. Яны аддаюць перавагу любому — шэраму ці чорнаму, але бізнесу — перад працай на заняпалых дзяржпрадпрыемствах.

МСБ для неандэртальца

Як лічыць Эдвард Кісель, сёння гаворка павінна ісці не пра зарплату, а пра кампенсацыю вартасці жыцця, якую раздаюць на прадпрыемствах у форме зарплат. А зарплата сёння павінна быць не менш за 7-8 мільёнаў. Акрамя таго, сам МСБ прыдуманы быццам бы для неандэртальцаў, а не для жыхароў сучаснай еўрапейскай краіны. Бо што гэта за бюджэт, калі 60% яго трэба патраціць на харчаванне, а на грамадскі транспарт прадугледжана ўсяго 57

тысячаў рублёў — пры кошце праязнага білета на адзін від транспарту ў 110 тысячай. На квартплату афіцыйна адводзіцца 113 тысячай. Дзе хто бачыў такую квартплату? Восі і выходзіць: спажывай свой МСБ, хадзі пешшу і засяляйся, як той неандэрталец, у пяхору.

А яшчэ падаткі. Калі чалавек зарабляе гэты МСБ, на які і пракарміць сябе не можа, дзяржава дзярэ з яго падаткі. А зарабляеш трохі болей, дык павінен значную частку аддаць дзяржаве.

Што робіць? Элементарная, відавочная, нават прымітыўная логіка падказвае: заканадаўча павінна быць устаноўлена, што мінімальны заробак павінен раўняцца МСБ, а меншая сума не павінна абкладацца падаткам. І прадпрыемстваў, якія не могуць выплачваць такія заробкі, папросту не павінна быць.

Але ж калі так зрабіць, дык значная колькасць прадпрыемстваў збанкрутуе, «афіцыйнае беспрацоўе» павялічыцца (бо

беспрацоўным трэба будзе плаціць добрую дапамогу), а паказчыкі аб'ёмаў вытворчасці знізяцца. У краіны з'явіцца шанец на збаўленне ад эканамічнага краху, а ўсю аптымістычную статыстыку — як карова языком зліжа.

Ясна: ніякі чыноўнік на гэта не пойдзе. Ён хутчэй адкусіць сабе язык, чым зробіць такую прапанову. Пакуль жа гэтыя людзі, нібы страусы, пахавалі галовы ў пясок, але распавядаюць казку пра тое, што ў Беларусі былі былыя стала небывальшчына: расце вытворчасць, павышаюцца даходы насельніцтва. Стаіць толькі беспрацоўе.

Іржа

А тым часам карозія падварагаюцца не толькі людзі, галоўны рэсурс краіны, якім можна было б прывабіць інвестараў. Дэградуюць і самі прадпрыемствы. Яны ўжо не ўвасабляюць тэхнічны прагрэс, а праз 2-3 гады завершыцца натуральны працэс — ад беларускіх заводаў застануцца хіба што завалы з металалому ў шкідзях вытворчых карпусоў.

Тады ўжо нічога не дапаможа.

Канстанцін СКУРАТОВІЧ

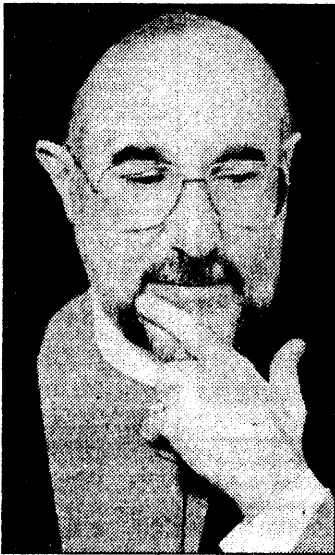
Америка еще не скоро откроет посольство в Иране

Несмотря на некоторое потепление в отношениях, Иран по-прежнему рассматривается мировой общественностью как угроза миру на Среднем Востоке.

В сентябре 1993 г. иранский религиозный лидер Аятолла Хомейни провел секретный инструктаж высших чинов министерства иностранных дел. Из его речи следовало, что отныне их «первостепенной задачей» является сотрудничество с иранскими спецслужбами с целью устранения западного влияния в регионе и распространения фундаменталистской исламской революции на соседние страны.

Эта секретная речь, смысл которой стал известен руководителям трех стран, была воспринята на Среднем Востоке как прямой призыв к дестабилизации и «уничтожению» правительств соседних стран. По утверждению официальных лиц, согласно этому плану за всеми американцами и их союзниками устанавливалась постоянная слежка, организовывалась переброска наиболее радикально настроенных элементов в специальные лагеря для обучения работе со взрывчаткой и основным приемом убийства, во многих странах Среднего Востока были созданы группы сочувствующих по образцу ливанской националистической организации «Хезболла».

Выполняя эти инструкции, агенты иранских спецслужб спровоцировали кровавые акты насилия в Бахрейне в декабре 1994 года, осуществили ряд подрывных заговоров в Египте и, нако-

Президент Ирана Мохаммед Хатами.

нец, организовали взрыв начиненного взрывчаткой грузовика у американских казарм в Саудовской Аравии в июне 1996 года, в результате чего погибли 19 американских летчиков. Такова зловещая картина официально поощряемого государством терроризма, делающего пока что невозможным какое бы то ни было примирение между Ираном, соседними странами Персидского залива и Соединенными Штатами.

О каких дружественных отношениях может идти речь, если глава государства открыто призывает своих посланцев вести тайную войну против своих соседей? Год назад вопрос о возможности диалога с Ираном вообще не стоял. Тогда все были уверены, что расследование обстоятельств нападения на американские казармы неизбежно приведет к еще большему обострению

отношений с Тегераном и если не к прямому военному удару, то хотя бы к новым дипломатическим санкциям. Как стало теперь известно, в те дни в Пентагоне уже определялись цели для нанесения ракетных ударов.

С тех пор многое изменилось, и официальный Вашингтон вряд ли планирует прямую конфронтацию с Ираном. Главным фактором, способствовавшим этому, стало избрание на пост президента в мае прошлого года умеренного клерикала Мохаммеда Хатами, выступающего за улучшение отношений с Западом и американскими союзниками в районе Персидского залива. К одной из важнейших реформ, проведенных недавно избранным президентом, можно отнести назначение нового министра безопасности, способного осуществлять контроль за действиями завербованных в 1993 году Аятоллы Хомейни агентов.

В своем первом интервью американской телекомпании CNN президент Хатами дал недвусмысленно понять, что в ирано-американских отношениях по-прежнему не все так гладко. «Мы совершенно не нуждаемся в восстановлении отношений с Соединенными Штатами. Мы достигнем наших целей и без них», — заявил он в своем интервью. Президент так и не признал ошибкой захват 4 ноября 1979 г. шестидесяти двух американских заложников в американском посольстве в Тегеране, что фактически положило начало похолоданию отношений между двумя странами. Напомним, что взявшие штурмом по-

сольство бойцы Исламской революции удерживали в здании 62 американских заложника в течение 444 дней. Следствием этого террористического акта явились разрыв в 1979 г. Белым домом дипломатических отношений с Тегераном, введение полного экономического эмбарго и замораживание всех американских активов в Иране.

До снятия экономического эмбарго, в Тегеране считают невозможным прямой диалог с американцами на уровне правительств и предпочитают обращаться напрямую к американской нации. «Ничто не должно мешать диалогу и взаимопониманию между двумя нациями. В первую очередь я рекомендовал бы развивать обмен между университетами, мыслителями, писателями, журналистами и туристами», — заявил Хатами в своем интервью.

Однако, по мнению Вашингтона, только прямые переговоры между правительствами позволят устранить существующие разногласия. Тема этих переговоров американцами уже определена: поддержка Тегераном международного терроризма, вооружение Ирана ракетами средней дальности и его неприкрытая враждебность к Израилю и всему мирному процессу на Среднем Востоке. И пока эти вопросы не будут решены, вряд ли Америка станет пересматривать введенные 18 лет назад экономические санкции, неоднократно одобренные за это время Конгрессом. Официальный Вашингтон по-прежнему считает Иран «прямой угрозой миру на Среднем Востоке». И поэтому еще не скоро иранский руководитель будет принят в Белом доме и еще не скоро американцы вновь откроют свое посольство в Исламской Республике.

По материалам зарубежной прессы подготовил Владимир АБАНИН

Балканы на мяжи новой вайны

16 албанцаў і чацвёрэ сербскіх паліцыянтаў загінулі ў мінулыя выхадныя ў вёсцы Куірээ у акрузе Косава, дзе жыве пераважна албанскае насельніцтва. Сербія зноў апынулася на мяжы грамадзянскай вайны.

У Прыштыне, сталіцы Косава, сербская паліцыя жорстка збівала мірных дэманстрантаў.

У Косаве штотрама мацней гучаць галасы за незалежнасць ад Сербіі. У 1989 годзе сербскія ўлады скасавалі аўтаномію Косава. Спачатку албанцы спрабавалі змагацца з сербскай уладай мірнымі сродкамі, але паступова многія сталі схіляцца ў бок Арміі Вызвалення.

У мінулую суботу сербскія ўлады вырашылі знішчыць Армію, якую яны лічаць тэрарыстычнай арганізацыяй, і спыніць раз і назаўсёды сепаратысцкія настроі албанцаў. Апошнім часам Армія адкрыта заяўляла, што тэрыторыя вакол мястэчка Дрэніца з'яўляецца «вызваленай тэрыторыяй» і знаходзіцца пад іх кантролем.

Скончылася трагедыя. Сербская паліцыя спачатку акружыла вёску Куірээ. Пасля наляцелі верталёты і пачалі «паліваць» дамы з буйнакаліберных кулямётаў. Праз нейкі час да атак далучыліся броне-транспарцёры. Стралалі без разбору — жанчыны, дзеці, старыя...

У панядзелак тэатр вайсковых дзеянняў перанёсся ў Косава. Каля 50 тысяч албанцаў пратэставала супраць агрэсіі сербскай паліцыі і забойства мірных жыхароў. Нечакана паліцыя падзяліла дэманстрантаў і пачала чарговую «пацыфікацыю». Дэманстрантаў закідвалі гранатамі са слезаточным газам, палівалі з вадамі, а дэманстранты закідвалі паліцыю палкамі і каменнем.

Сербскае МУС забараніла правядзенне якіх-небудзь дэманстрацый, аднак албанскія студэнты абвясцілі, што 13 сакавіка адбудзецца наступная акцыя пратэсту супраць «сербскіх акупантаў».

Заходнія дыпламаты пачалі выказвацца за ўвядзенне ў Косаве нагляду ААН, што дапамагло б не дапусціць чарговай грамадзянскай вайны на Балканах. Прэзідэнт Югаславіі Слабадан Мілошавіч адказаў, што падобныя дзеянні будуць разглядацца яго ўрадам як умяшальніцтва ва ўнутраныя справы краіны.

Янка ЧУРЫЛОВІЧ

Жизнь под охраной

Девять лет спустя после вынесения заочного смертного приговора автору «сатанинских стихов» Салману Рушди Иран подтвердил, что решение никогда не будет отменено.

Как заявил пресс-секретарь министерства иностранных дел Махмуд Мохаммади, «фатва», в которой иранский духовный лидер Аятолла Хомейни призвал предать смерти Салмана Рушди, допустившего в своих стихах богохульство по отношению к исламу, будет выполнена и дело чести каждого верного мусульманина — сделать все от него зависящее, чтобы убить вероотступника. Опальный поэт (на снимке) все это время скрывается в Великобритании, где он находится под постоянной охраной спецслужб.

Великобритания, председательствующая сейчас в руководящих органах Евросоюза, призвала Иран уважать международное право и отменить смертный приговор Рушди. А официальная встреча Рушди с премьер-министром Великобритании Тони Блэром, по задумке английских властей, должна была восприниматься как «наиболее четкое свидетельство того, что Лондон будет и дальше защищать иранского поэта».

USA Today

«Богиня» спускается на землю

Окончательные итоги выборов в нижнюю палату парламента Индии будут подведены 8 марта. Второй раз за последние два года более 600 миллионов жителей «самой большой демократии в мире» придут к избирательным урнам, чтобы определить 545 депутатов Народной Ассамблеи. Основная борьба развернулась между националистами из Партии индийского народа (они выступают за «стабильную» и сильную Индию, обладающую ядерным оружием), представителями партии Конгресса (династическая партия Неру-Ганди) и коалицией Единого фронта.

По мнению местных аналитиков, наилучшие шансы на успех имеет Партия индийского народа, которая в случае завоевания абсолютного большинства мест в парламенте получит возможность сформировать новое правительство. В данной ситуации партия Конгресса, потерпевшая сокрушительное поражение на выборах 1996 года, попытается противостоять «фашистам» из Партии индийского народа, использует любые возможности. Одной из ее последних надежд является участие в выборах вдовы погибшего от рук националистов премьер-министра Раджива Ганди Сони Ганди, прозванной в народе «делийским сфинксом» за ее полное молчание в течение последних семи лет.

Вокруг нее затанувшего молчания всегда было много толков. Сегодня ее вновь обретенный голос возвышается над суматохой индийской избирательной компании. Десятки тысяч простых людей собираются на площадях, чтобы увидеть Соню Ганди, прекрасную итальянку, ставшую индианкой благодаря своему сказочному замужеству. Чтобы услышать ее, люди ждут часами, терпеливо сидя прямо на вытоптанной земле. Когда она появляется на

трибуне, толпа впадает в транс. «Индира Ганди вернулась!» — в истерике кричат женщины. «Раджив Ганди бессмертен», — скандируют мужчины. Но все лозунги перекрывает мощное «Да здравствует Соня Ганди!» В Индии за Соней Ганди повсюду следуют две тени: ее мужа премьер-министра Раджива, разорванного на части бомбой камикадзе в мае 1991 года, и ее свекрови Индиры, погибшей от пуль своего собственного телохранителя.

«Эффект Ганди»

Именно из-за этого «эффекта Ганди» партия Конгресса давно молила ее о помощи. Но гордая вдова не поддавалась ни на какие уговоры. Наконец, в декабре прошлого года она сдалась. Чтобы спасти партию от верного поражения на выборах, она согласилась войти в избирательный фронт. Подкрепление пришло как нельзя вовремя. Партия, управлявшая Индией в течение 45-ти из 50 лет независимости, находи-

лась в тяжелом положении. Ее сотрясали внутренние распри и коррупционные скандалы. Ее традиционная опора — люди низших каст и мусульмане — постепенно начали отворачиваться от нее. До появления на сцене Сони Конгрессу предсказывали всего 70 мест в парламенте против 250, отводимых Партии индийского народа. По последним прогнозам, благодаря Соне их количество может возрасти до 150. Конгресс все поставил на Соню Ганди. Вместо того, чтобы отстаивать свою довольно расплывчатую программу, он сделал ставку на популярную личность. Имя председателя партии Систарама Кесри даже не значится больше на избирательных афишах...

Несомненно, в невероятном увлечении Соней присутствует большая доля любопытства. Индия любит кино, спектакль, звезд. А в Соне есть что-то от Дианы и Жаклин Кеннеди. Красивая женщина, вознесенная любовью на головокружительную высоту, она является наследницей клана, щедро наделенного властью и отмеченного печатю несчастья. Династия Неру-Ганди долго царствовала, но и сполна заплатила за это. Два премьер-министра из трех были убиты.

Соня рискует...

Многих в Индии мучает вопрос: почему в 51 год Соня вышла из забвения? Ведь все помнят, что ее никогда не привлекал демон власти. С 1991 года Соня, возглавляя фонд Раджива Ганди,

почти не покидала свою роскошную, хорошо охраняемую виллу в Нью-Дели. Сегодня она не скрывает, что после окончания выборов продолжит заниматься политикой. Станет ли она в один прекрасный день премьер-министром Индии? В любом случае, вступая в политическую борьбу, она демонстрирует несомненное мужество. Ганди, занимающаяся большой политикой, рискует умереть не в своей постели. Длинный хвост вопросов тянется за ней. Хочет ли она таким образом защитить память своего мужа, подозреваемого в коррупции при покупке пушек у шведской фирмы «Бофор»? Или она подготавливает почву для своих детей? 27-летний Рахул, занимающийся бизнесом в Лондоне, и особенно 25-летняя Приянка, повсюду следующая за своей матерью, способны подхватить факел семьи Ганди. При каждом появлении на публике эта девушка вызывает у толпы еще больший энтузиазм, чем ее мать. Кроме мифического имени, у Приянки есть еще один немаловажный козырь: невероятное сходство с Индирой. Через несколько лет на выборах от нее можно ожидать чего угодно. Если только к тому времени эффект разорвавшейся бомбы, с которым Соня ворвалась в большую политику, постепенно не улетучится. Поскольку, спустившись на грешную землю, «Богиня» рискует потерять свою святость.

Le Figaro

Перевел Владимир АБАНИН

Зоркі ўнуку млынара

Народны паэт Беларусі Рыгор Барадулін стаў кавалерам найвышэйшай дзяржаўнай узнагароды Латвіі — Ордэна трох зорак

У гутарцы з карэспандэнтам НАВІНАЎ Рыгор Іванавіч распавёў пра тое, што лучыць яго з Латвіяй і латышамі.

— **Латвія ўзнагародзіла Вас ордэнам за заслугі перад культурай гэтай краіны. Вядомыя вашыя пераклады латышскай паэзіі на беларускую мову. А што ўвогуле прывабляе Вас у латышскай культуры?**

— Калі глядзець ад самага пачатку, дык тут ёсць і чыста «натуральная» прычына. Я маю латышскія карані і нейкую кроплю той балцкай крыві: мой дзед з боку маці быў латыш, па прозвішчы — Галвіныш. Ён-то працаваў механікам млына, але ж гэты механік ведаў некалькі еўрапейскіх моваў... На жаль, я не застаў яго ў жывых і далёкім замежным мовам ад яго не навучыўся.

Я размаўляю па-латышску з цяжкасцю, аднак добра разумю і гутарку, і пісьмовы тэкст. Як кажуць навукоўцы, «пасіўна валодаю мовай». Гэта надае мне ўпэўненасці — і я заўсёды з радасцю перакладаю латышскую паэзію, якую добра ведаю і цаню. Мае любімыя паэты — вядома ж, Яніс Райніс, а таксама Імантс Зіедоніс, Овірс Вайцэціс і многія іншыя. У мяне шмат добрых сяброў сярод латышскіх пісьменнікаў — у тым ліку і сярод тых, каго я ніколі не перакладаў.

— **А Вашыя творы таксама перакладзілі на латышскую мову?**

— Так. У Латвіі выйшаў зборнік маёй паэзіі «Час сенакоса». А яшчэ пераклады маіх вершаў увайшлі ў кнігу «Valoda» («Мо-

Часова Павераная ў справах Латвійскай Рэспублікі ў Беларусі Інгрыда Лэўрэнцэвіч уіншуе Рыгора Барадуліна з узнагародай і днём нараджэння: яна ўручыла ордэн якраз калі паэту споўнілася 63 гады.

ва»). Дарэчы, гэта вельмі арыгінальнае выданне: у ім сабраныя мае творы пра Беларусь і беларускую мову ў перакладзе паэта Яніса Сірмбардзіса, а таксама ўласныя вершы Сірмбардзіса — пра ягоную родную латышскую мову і Латвію.

— **Напэўна, Вы часта былі ў Латвіі і ў савецкія часы, і пазней. Што, на ваш погляд, найбольш істотнае, заўважнае ў культурных працэсах, якія адбываюцца ў гэтай краіне?**

— На жаль, цяпер мне не выпадзе ездзіць у Латвію так час-

та, як хацелася б. Апошні раз быў там год назад. Тым не менш я заўважаю, як мяняецца Латвія — і ў лепшы бок. Краіна становіцца вольнай, незалежнай, умацоўваецца нацыянальная дзяржава. А падмуркам дзяржаўнасці можа служыць толькі нацыянальная свядомасць і культура, латышы гэта добра разумеюць.

— **Як Вы лічыце, ці шмат агульнага ў Беларусі і Латвіі, у латышоў і беларусаў?**

— Несумненна. У нашых мовах шмат падобных, аднаго паходжання словаў — можна прывесці шмат прыкладаў. Шмат

агульнага мае беларуская і латышская кухня. Увогуле, мы ж суседзі — гэта вельмі адчувальна, прынамсі, на Ушаччыне, маёй малой радзіме, дый на ўсім Падзвінні.

А з цягам часу ў нас з'явіцца яшчэ больш агульнага: я лічу, што народы тым лепш змогуць паразумецца, чым больш волі і самастойнасці мае кожны з іх паасобку. І я з радасцю ўспрыму новыя агульныя рысы ў незалежных культурах Латвіі і Беларусі.

Гутарыла
Ганна ШЫМЕЛЕВІЧ

Вінішваем з юбілеем!

**Анатолію Сідарэвічу – 50
Міхасю Чарняўскаму – 60**

Імёны гэтых двух людзей добра вядомыя нашым чытачам. Публіцыст Анатоль Сідарэвіч сёння рэдка з'яўляецца на публіцы і ў друку, засяродзіўшы ўвагу на выкладчыцкай і партыйнай дзейнасці. У Беларускай сацыял-дэмакратычнай Народнай Грамадзе ён ходзіць без «партфеля», затое з галавою (за што яго і цэняць). Анатоль — ідэолаг беларускай сацыял-дэмакратыі. У першы дзень вясны (1 сакавіка) яму споўнілася 50 гадоў.

Заўтра, 7 сакавіка, будзе шэсцьдзесят Міхасю Чарняўскаму — вядомаму гісторыку, які ў савецкія часы быў звольнены з Акадэміі навук «за нацыяналізм», потым — «рэабілітаваны». Як і Сідарэвіч, Чарняўскі — прынцыповы сацыял-дэмакрат.

Вінішваем юбіляраў! З такімі людзьмі «Народная Грамада» не прападзе.

Рэдакцыя

Пераможцу вызначыць Шэкспір

24 сакавіка ў Мінску пройдзе незвычайны тэатральны конкурс «Прызнанне ў каханні»

Удзел у конкурсе возьмуць дуэты прафесійных актёраў, задача якіх — сыграць сцэну прызнання закаханых. Паводле ўмоваў, фрагмент для пастаноўкі можа быць узяты толькі з якой-небудзь п'есы Шэкспіра. Удзельнікі мінскага тэатральнага клуба «Таланты і поклоннікі», дзе нарадзілася ідэя незвычайнага конкурсу, увогуле хацелі правесці спаборніцтвы «на лепшых Рамэо і Джульета», аднак свабода выбару надасць будучаму шоу больш разнастайнасці і нават нейкую інтрыгу.

Згоду на ўдзел далі ўжо Маладзёжны тэатр, «Дзе-Я?» і іншыя мінскія тэатры, а купалаўцы прадастаўляюць для конкурсу сваю Вялікую сцэну. Падрыхтоўчая работа ідзе поўным ходам, арганізатары абяцаюць запрасіць да ўдзелу, апроч канкурсантаў-тэатралаў, таксама вядомых эстрадных выканаўцаў Беларусі. Запланаваныя здымкі конкурсу для Беларускага тэлебачання.

Знайшліся і спонсары, якія, па неафіцыйных звестках, абяцаюць усім удзельнікам па бутэльцы шампанскага. А галоўным прызам для пары пераможцаў стане паездка ў Італію.

Праўда, закаханымі ўдзельнікі конкурсу будуць, хутчэй за ўсё, толькі на сцэне — гэта ж прафесійныя актёры — і страшна падумаць, што здарыцца, калі нейкая Джульета атрымае прыз і паедзе за грошы спонсара ў Італію са сваім Рамэо, пакінуўшы ў Мінску раўнівага мужа. Дай Бог, каб гэта не аказаўся Атэла...

Ганна ШЫМЕЛЕВІЧ

Францыя + Беларусь = «Музычная вясна»

Сакавік пройдзе пад знакам музыкі — з Мінска ў Францыю пакрочыць фестываль «Франка-беларуская музычная вясна».

Ужо сёння ў Мінску, у Канцэртнай зале філармоніі Дзяржаўны акадэмічны сімфанічны аркестр Беларусі распачне праграму святаў пад кіраўніцтвам вядомага дырыжора Мішы Каца, які прадастаўляе на свяце музыкі Францыю і ўжо неаднаразова з поспехам гастраляваў у Мінску.

Вялікі фестываль з удзелам французскіх і беларускіх выканаўцаў пройдзе з 6 па 30 сакавіка ў Мінску і чатырох буйных гарадах Францыі — Парыжы, Арлеане, Энгры і Шатэльро. Французы маюць багатую традыцыю арганізацыі маштабных міжнародных культурных акцый, якія называюць «артыстычнымі сезонамі». У сёлетняга франка-беларускага сакавіка — шмат хросных бацькоў. Да гэтай акцыі спрычыніліся міністэрства замежных справаў Францыі, Французская асацыяцыя артыстычнай дзейнасці, Асацыяцыя *Fond de Coulisse*. З беларускага боку руку прыклалі міністэрства культуры, Белдзяржфілармонія, Мінскі музычны ліцэй, а звяло намаганні ўсіх разам Пасольства Францыі ў Рэспубліцы Беларусь. Мастацкім кіраўніком праекта з'яўляецца маэстра Міша Кац, у імпрэзах будучы удзельніца музыканты, якія летась выступалі падчас французскага артыстычнага сезона ў Мінску, а таксама навучэнцы Мінскага музычнага ліцэя.

Большасць імпрэзаў беларускай часткі фестывалю пройдзе ў касцёле св. Роха на Залатой горцы. 7 сакавіка тут адбудзецца вечар камернай музыкі, выканаўцы — Ж.Перно (віяланчэль) і Ц.Сергееня (фартэпіяна), прагучыць музыка Дэбюсі, Фарэ, Месіяна і Рахманінава. 10 сакавіка праграму працягнуць беларускія фартэпіяна і скрыпка (Ю.Гільдзюк і Л.Дабржынец) ды французскія альт і віяланчэль (І.Карсанці і Ж.Перно), у праграме — Шасон, Русэль, Фарэ. 12 сакавіка будзе выступаць піяніст Ж.Дзюкро, прагучаць творы Бетховена, Дэбюсі, Шуберта і Стравінскага. У Канцэртнай зале таксама выступіць 11 сакавіка Дзяржаўны камерны аркестр Беларусі, дырыжор Міша Кац, салісты — Ж.Дзюкро і Ж.Перно.

Такім чынам, французскія і беларускія музыканты дадуць у Мінску шэраг канцэртаў, пасля чаго ўсе адправяцца ў Францыю, дзе юныя беларускія віяланчэлісты сустрэнуцца з сваімі французскімі равеснікамі, а таксама возьмуць удзел у дабрачынных музычных вечарах.

Алена СУРКО

АФІША

Раён сённяшніх вуліц Варвашэні і Крапоткіна ў Мінску здаўна вядомы як Старажоўка, ёсць тут і вуліца з адпаведнай назвай. Не так даўно гэты раён славіўся пераважна рынкам — адзіным у Мінску, дзе можна было купіць парася і нават карову. Цяпер галоўны гонар Старажоўкі — «Вольная сцэна» і Маладзёжны тэатр. Раней мінчукі кіраваліся сюды па тавар, цяпер — дзеля высокага мастацтва.

Абодва старажоўскія тэатры, як згаварыўшыся, абвясцілі пра свае новыя пастаноўкі, прычым прэм'еры пройдуць у адзін дзень — 12 сакавіка. НАВІНЫ нядаўна расказвалі пра спектакль «Недзе далёка» — гэтая «камічная драма» чакае гледачоў у Маладзёжным тэатры. А Тэатр-лабараторыя «Вольная сцэна» запрашае на імпрэзу пад назвай «Развітанне з радзімай» паводле п'есы А.Паповай у пастаноўцы У.Осіпава. Як паведамілі нам у тэатры, сюжэт новай пастаноўкі драматычны: у «родны» калектыв інстытута завітала былая супрацоўніца, якая апошнія дзесяць гадоў жыла за мяжой...

Акрамя прэм'ераў, у Маладзёжным тэатры можна паглядзець «Жаніцьбу» (6 сакавіка) і «Хітрыкі Скапэна» (7 сакавіка). На «Вольнай сцэне» вас чакаюць «Барба-

Тэатральны цэнтр сталіцы – Старажоўка

ра Радзівіл» — 6 сакавіка, «Містэр Розыгрыш» — 7-га, «Заложніца кахання» — 10-га і «Узлёт Артура Уі...» — 11 сакавіка.

Тэатр оперы і балета запрашае 6 сакавіка на вечар аднаактовых балетаў («Вясна свяшчэнная» + «Карміна Бурана»), 7-га пройдзе вечарына рускага раманса, 11-га — балет «Страсці», 12-га — опера «Пікавая дама». У Тэатры музычнай камедыі 10-га «Дарагая Памела», 11-га — шоу «Зоркі тэатра з'яўляюцца для вас», 12-га — «Капляшчэ Напалеона».

Тэатр-студыя кінаакцёра прадастаўляе 6, 7 і 8 сакавіка «Міленькі ты мой» (дарэчы, гэта адзіны ў горадзе тэатр, які збіраецца працаваць у Свята жанчын), 10 і 11 сакавіка тут пройдуць «Таланты і поклоннікі», 12-га — «Выкраданне Алены». Рускі тэатр прапануе паглядзець 6 сакавіка «Свабодны шлюб» (Вялікая сцэна) і «Браты Моор» (Малая сцэна). 7 сакавіка вядомы актёр Рускага тэатра Аляксей Шэдзько ў родных сценах выступіць з праграмай «Я буду чакаць». 11-га ў Рускім пройдзе «Ад'ютант-Ша Яго Вялікасці».

На Вялікай сцэне Тэатра

імя Янкі Купалы 6 сакавіка пройдзе «Умовы дыктую жанчына», 7-га — «Памінальная малітва», 9-га — «Таполевая завая». А тым часам на Малой купалаўскай сцэне можна паглядзець «Парфён і Аляксандра» (9-га), «Чароўная ноч» (11-га) і «Дагарэла свечка» (12 сакавіка).

КАНЦЭРТЫ

6, 7 і 8 сакавіка ў Мінску з праграмай «Толькі для жанчын» будзе выступаць расійскі сатырык М.Задорнаў. Сустрэчы з Задорнавым пройдуць у Доме афіцэраў, пачатак а 18-й гадзіне, кошт квіткоў — ад 200 тысячаў да 1 мільёна 500 тысячаў рублёў.

У Канцэртнай зале «Мінск» 6 сакавіка будзе выступаць расійская спявачка, у якой прозвішча, па ўсім відаць, няма, ёсць толькі імя — Валерыя. Праўда, яе канцэртная праграма мае назву «Фамілія» — можа быць, нарэшце, сакрэт поўнага імені Валерыі раскрыецца менавіта цяпер? Праграма пачынаецца а 19-й гадзіне, квіткі каштуюць ад 250.000 да 1.200.000.

У Зале камернай музыкі 6 сакавіка выступіць вядомая беларуская піяністка Тацця-

на Старчанка. У праграме — фартэпіянная класіка Еўропы і Расіі.

У святочны дзень 8 сакавіка ў Канцэртнай зале філармоніі выступіць Дзяржаўны ансамбль танца РБ пад кіраўніцтвам В.Дудкевіча. Там жа 10 сакавіка дадуць канцэрт Сімфанічны аркестр Беларускай тэлерадыёкампаніі і Харавая капэла імя Р.Шырмы: прагучаць сачыненні беларускіх кампазітараў, а таксама музыка Л.Гамберыні.

ВЫСТАВЫ

Галерэя «Мастацтва» прадастаўляе жывапісныя творы Марыі Ісаёнак — вельмі дарэчная экспазіцыя да Жаночага дня. Тут сапраўдны жаночы свет — летуценныя постаці і кветкі-мроі.

У Нацыянальнай бібліятэцы адчынілася выстава акварэляў Уладзіміра Рынкевіча «Італьянскі сшытак». Прадстаўленыя тут работы — вынік творчай паездкі мастака ў Італію. Праўда, па гэтых рознакаляровых акварэлях вы не зможаце зразумець, як выглядае далёкая сонечная краіна — хутчэй, зразумеце пачуцці чалавека, які туды трапіў.

Ганна ШЫМЕЛЕВІЧ

7 ТЫДЗЕНЬ

НАВІНЫ
6 сакавіка 1998 г., № 22

ПАНЯДЗЕЛАК

9 САКАВІКА

БТ
07.00 Доброе утро, Беларусь! 08.00 Резонанс. 08.50 Телебарометр. 09.05 «Сегодня с вами...» 09.45 «О весна, без конца и без краю...» 09.55 Мультфильм. 10.05 «Я рисую». 10.20, 18.20 «По ту сторону рая». Х/ф. 11.15 Здоровье. 11.40 Бездельник. 12.10 Теленавигатор. 12.30 «А музыка звучит...» 13.00, 15.00, 18.00, 00.25 Новости. 13.10 «Чапаев». Х/ф. 14.40 Параграф. 15.15 Видеокурс французского языка. 15.45 ТВ — школе. География Беларуси. 9-й класс. 16.15 «О весна, без конца и без краю...» 16.30 Регион. 17.00 Дни Венгрии в Беларуси. «По Венгрии». Д/ф. 17.30 Гости в дом. 19.20 Белорусский хит-парад. 19.25 «Сегодня с вами...» 20.05 «Морской бой». 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.55 «Смеяться — не грех». 22.10 «Девять дней одного года». Х/ф. 23.55 Третий тайм.

АЎТОРАК

10 САКАВІКА

БТ
07.00 Доброе утро, Беларусь! 08.00, 13.00, 15.00, 18.00, 00.10 Новости. 08.15 «Сегодня с вами...» 08.50 Премьера песни. 09.05 ТВ — школе. География Беларуси. 9-й класс. 09.35 Туробъектив. 09.55 «О весна, без конца и без краю...» 10.05 Усадьба. 10.30 «Земля кладов». Х/ф. 11.00, 18.20 «По ту сторону рая». Х/ф. 11.50 Сельчане. 12.15 Автопарк. 12.25 Музыка без границ. 13.15 «Еще раз о разводе». Телеспектакль. 13.30 «Выбравший путь». 13.55 Четвертое измерение. 14.20 Компьютерный полигон. 14.40 «Макаенка, 9». 15.15 ТВ — школе. История Беларуси. 5-й класс. 15.40 «Накануне будущего». 16.05 Мультфильм. 16.20 «О весна, без конца и без краю...» 16.30 Уроки Н.Новожиловой. 17.00 «Не о себе мои заботы». Телеочерк. 17.25 Многоголосие. 19.20 Белорусский хит-парад. 19.25 «Сегодня с вами...» 20.05 Музыкальный салон с Э.Езерской. 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.55

ОРТ
09.00, 14.00, 22.35 Новости. 09.10 Крестьянские ведомости. 09.40 Играй, гармонь любимая! 10.15 Америка с М.Таратуты. 10.45 Мультфильм. 10.55 «Подводная одиссея команды Кусто». 14.20 Футбольное обозрение. 14.50 KBN-ассорти. 15.20 «Чердачок Фруттис». 15.55 «Динозавр Теодор Рекс». Х/ф. 17.30 Погода. 17.35 Угадай мелодию. 18.10, 20.35 «Клеопатра». Х/ф. 1-я и 2-я с. 19.45 Спокойной ночи, малыши! 20.00 Время. 22.45 «Музыка их сердец». 00.40 Программа передач.

РОССИЯ
06.00 Утренний экспресс. 06.50 Служу Отечеству. 07.15 Прогноз погоды. 07.20 Мультфильмы. 07.45 «Кунгур и окрестности». Д/ф. 08.10 «Русское счастье». Д/ф. 09.05 Маски-шоу. 09.50 Доброе утро, страна. 10.35 Почта РТР. 10.45 «Аншлаг». 11.40 Мультфильм. 12.05 «Там-там». 13.00, 19.00 Вести. 13.30 Финал конкурса «Женщина-97. Мужчины-97». 15.05 «Закон и порядок». 15.55 Диалоги о животных. 16.50 Про-

«Смеяться — не грех». 22.10 «Москва — Генуя». Х/ф. 23.50 Международные спортивные новости.

ОРТ
17.00, 22.35 Новости. 17.20 «Роковое наследство». 18.00 Погода. 18.05 Час пик. 18.30 Угадай мелодию. 19.00 Тема. 19.45 Спокойной ночи, малыши! 20.00 Время. 20.40 «Мистер Икс». Х/ф. 22.45 «Лак для волос». Х/ф. 00.30 Программа передач.

РОССИЯ
13.00, 16.00, 19.00, 22.30 Вести. 13.35 «Женщина». Х/ф. 14.30 «Маленький бродяга». 15.05 «Космодром». 15.50 Прогноз погоды. 16.35 Почта РТР. 16.45 Торговый дом «Ле Монти». 17.00 Любовь с первого взгляда. 17.35 «Вальс золотых Тельцов». Х/ф. 19.30 Подробности. 19.45 «Санта-Барбара». 20.50 Догваниз-шоу. 21.20 «Петербургские тайны». 22.55 Дежурная часть. 23.10 Горячая десятка. 00.00 Прогноз погоды. 00.05 «Империя стиля». 00.15 Товары — почтой.

КУЛЬТУРА
07.00 Программа передач. 07.05,

гноз погоды. 16.55 Очевидное — невероятное. 17.30 Старая квартира. 19.35 «СВ-шоу». 20.10 10 лет Дому моды «Валентин Одашкин». 22.25 Автошоу. 23.55 Вовремя. 00.25 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА
07.00 Программа передач. 07.05 Музыкальный экскронт. 07.20 «Болезненный голос Джельсомино». 2-я с. 08.25 Люди в моде. 08.40 Театр одного художника. 09.00 Телесуфлер. 09.15 Книжный клад. 09.30 Парадоксы истории. 10.00 О пользе традиций, или Русские в Англии. 11.05 «Петербургские портреты». 11.30 Программа передач. 11.35 «Культура городов мира». 11.45 Спектакль «Шелкунчик». 13.00, 21.00 Новости культуры. 13.20 Окно в природу. 13.45 Короче говоря. 14.10 Какой молодец этот Зошенко. 14.50 Мультфильм. 15.10 Египетские дни и ночи. 15.30 Фильм-концерт «Необыкновенный концерт». 17.00 Новости. 17.05 «2003». 17.15 Международное обозрение. 17.45 «Сокровища Петербурга».

13.00, 19.30, 23.00 Новости культуры. 07.20 Музыкальный экскронт. 07.35 «Русское счастье». Д/ф. 08.25 «Сокровища Петербурга». 08.40 Хореограф Н.Оргызов. 09.00, 11.00, 15.00, 17.00 Новости. 09.05 «Неоконченная любовь». Х/ф. 11.05 «Новгород. По святым местам». Ч.2-я. 11.30 Программа передач. 11.35 Кубебай Герд. 12.35 Ноу хау. 12.50 «Культура городов мира». 13.20 Спектакль «Наследники Рабурдена». 15.05 «Челленджер». 15.30 «Путешествие во времени». 16.25 «Лукоморье». 16.45 Компьютер. 17.05 «2003». 17.10 «Русская усадьба». 17.35 Ансамбль «Дружба». 18.00 Док. фильмы. 18.55 «Время, портреты, судьбы». 19.15 Чудо-сказка. 19.50 «Музыкальная хроника». 20.15 Такие разные люди. 20.45 После новостей... 21.05 «Роберт и Клара». Х/ф. 22.40 Цветами убранная юность. 23.25 Программа передач.

НТВ
05.00, 09.00 Сегодня утром. 08.05 «Крутой Уокер». 09.15 «Чистосердечное признание». 09.35 «Русский век».

18.00 «Русское счастье». Д/ф. 18.50 Мультфильм. 19.00 Чудо-сказка. 19.15 «Искренне Ваш...» Р.Карцев. 20.20 «Полетел цыганки». Л.Казарновская. 21.20 Программа передач. 21.25 «Я гений, Игорь Северянин». 21.35 «Неоконченная любовь». Х/ф.

НТВ
07.00 «Весна». Х/ф. 08.45 Мультфильм. 09.00 Сегодня утром. 09.10 «Крутой Уокер». 10.00 «Зена — королева воинов». Х/ф. 3-я с. 10.45 Мультфильм. 11.00, 15.00 Сегодня днем. 11.20 «Трое в лодке, не считая собаки». 1-я и 2-я с. 13.35 Лучшие цирки мира. 15.20 «Улица Сезам». 15.55 Маски-шоу. 17.35 Футбольный клуб. 18.00, 21.00 Сегодня вечером. 18.40 «Куклы». 18.50 Мультфильм. 19.00 «Бриллиантовая рука». Х/ф. 21.35 «Крутой Уокер». 22.25 Синемания: все о кино. 23.05 «Чтица». Х/ф.

НАШЕ КИНО
09.00 «Сватовство гусара». 10.10 «Женитьба». 11.45 «Женщины шутят всерьез». 13.05 «Эта женщина в

10.00 Пойми меня. 10.30 Дог-шоу. 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня днем. 11.20 «Старый телевизор». 13.15 «Невероятные приключения итальянцев в России». Х/ф. 15.20 «Улица Сезам». 15.50 «Любовь и тайны Сансет Бич». 16.40 «Шпионы». Д/ф. 17.10 Впрок. 17.20 Криминал. 17.30 Футбольный клуб. 18.00, 21.00 Сегодня вечером. 18.40 Герой дня. 19.00 «Флечет». Х/ф. 21.50 «Крутой Уокер». 22.40 Сегоднячко. 23.15 Сегодня в полночь. 23.40 «Золотой граммофон». 23.50 Ток-шоу «Сумерки».

НТВ+
НАШЕ КИНО
09.00 «Берега». 6-я с. 10.10 «Чапаев». 11.40 «Идеальный муж». 13.10 «Красавец-мужчина». 2 серии. 15.10, 17.00 «Мелочи жизни». 16.10 Новости кино. 16.20 «Сто грамм для храбрости». 18.00 Новости кино. 18.10 «Дети капитана Гранта». 19.35 «Берега». 6-я с. 20.45 «Роковые яйца». 22.40 Завтра в программе.

МИР КИНО
09.30 Сегодня в программе. 09.35

в поисках света. 23.25 Программа передач.

НТВ
05.00, 09.00 Сегодня утром. 08.05 «Крутой Уокер». 09.15 Полицейские будни. 09.30 Герой дня без галстука. 10.00 «Пойми меня». 10.30 Куклы. 10.40 «Среда». 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня днем. 11.20 «Старый телевизор». 13.20 «Подвиг Одессы». 1-я с. 14.25 Свадьба. Истории любви. 15.20 «Улица Сезам». 15.50 «Любовь и тайны Сансет Бич». 16.40 «Шпионы». Д/ф. 17.10 Впрок. 17.20 Криминал. 17.35 Футбольный клуб. 18.00, 21.00 Сегодня вечером. 18.40 Герой дня. 19.00 «Флечет жив». Х/ф. 21.50 «Крутой Уокер». 22.40 Сегоднячко. 23.15 Сегодня в полночь. 23.40 «Байки из склепа».

НТВ+
НАШЕ КИНО
09.00 «Берега». 6-я с. 10.15 «Роковые яйца». 12.15, 17.00 «Мелочи жизни». 13.10 Новости кино. 13.20 «Бег».

окне...» 14.30 «Женщина для всех». 15.50 «Новый Гулливер». 17.00 «Чапаев». 18.30 «Консультант по эпохе». 19.00 «Идеальный муж». 20.30 «Пес Барбос и необычный кросс». 20.40 «Красавец-мужчина». 2 серии. 22.40 Завтра в программе.

МИР КИНО
09.30 Сегодня в программе. 09.35 «Истории голливудских холмов». 2-я с. 10.30 «Мосты округа Мэдисон». Д-13. 12.40 Новости кино. 12.50 «Мэверик». Д-13. 14.55 «Фарго». Д-17. 16.30 «Тельма и Луиза». Д-13. 18.40 «Сыское агентство «Текс». 6-я с. 19.35 «Летняя история». Д-13. 21.10 «Рожденный бежать». 22.45 Новости кино. 22.55 «Золото».

СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ
06.00 Итоги. Спорт. 06.30 Уроки. 06.45 Аэробика. 07.10 Шахматы. Супертурнир в Линаресе. 07.40 Большой ринг. 08.55 Футбол. Чемпионат Италии. 10.50 Новости. 11.05 Аэробика. 11.30 «Мир паруса». 12.00 Баскетбол. Матч чемпионата НБА. 14.00 Новости. 14.15 Уроки. 14.30 Настольный тен-

«Сыское агентство «Текс». 6-я с. 10.25 День рождения звезды: Шэрон Стоун. 10.50 «Летняя история». Д-13. 12.25 Новости кино. 12.35 «Золото». 14.35 «Рожденный бежать». 16.10 «Письма незнакомому влюбленному». 17.55 «Сыское агентство «Текс». 7-я с. 18.50 «Привет, дорогая, я умер». 20.20 День рождения звезды: Шэрон Стоун. 20.40 «Специалист». Д-17. 22.30 Новости кино. 22.40 «Воздействие гамма-лучей на произрастание маргариток».

СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ
06.00 Новости. 06.15 Уроки. 06.30 Аэробика. 06.55 «Железный фактор». 07.40 Шахматы. Супертурнир в Линаресе. 08.10 Футбол. Чемпионат Германии. 09.10 Футбол. Матч бразильского чемпионата. 11.00 Новости. 11.15 Аэробика. 11.40 «Международное конное шоу в Мэдисон Сквер Гардене». 12.45 Журнал ФИФА. 13.15 Power Week - Неделя НХЛ. 14.00 Новости. 14.15 Уроки. 14.30 «Вечер в парижском дворце спорта «Берси». Снеговое шоу. 16.00 Международный турнир по

нис. Чемпионат России. 16.30 «Шит и мяч». 17.00 «Железный фактор». 17.45 Золотой фонд. 19.00 Футбол. Чемпионат Германии. 20.00 Новости. 20.15 Программа передач на завтра. 20.20 Футбол. Матч бразильского чемпионата. 22.00 Шахматы. Супертурнир в Линаресе. 22.30 Новости. 22.45 «Железный фактор». 23.30 Футбол. Чемпионат Германии.

МУЗЫКА
07.00, 13.00, 19.00 Прогноз погоды. 07.05, 08.00, 10.00, 11.00, 13.05, 14.00, 16.00, 17.00, 19.05, 20.00, 22.00, 23.00 Русский час с «Виршамми». 09.00, 18.00, 00.00 Музыка из-за бугра. 12.00 «Терем-хит-парад». 15.00 «Ваши письма». 21.00 Жизнь за бугром.

8-Й КАНАЛ
18.00 Программа Кеннета Копланда. 18.30 «Михайло Ломоносов». 3-я с. 19.45 Аэробика. 20.15 «Волченок». 20.40 Автомобили и запчасти. 20.45 «Твин Пикс». Х/ф. 21.45 «Палитры». Жан Симсон Шарден. 22.10 Видеоотвары. 22.15 «Харт и Харт». Х/ф.

прыжкам в высоту «Кубок Москвы». 18.05 «Международное конное шоу в Мэдисон Сквер Гардене». 19.10 «Рядом». 19.30 Футбол. Чемпионат Испании. 20.00 Новости. 20.15 Программа передач на завтра. 20.20 Футбол. Чемпионат Англии. 21.15 Ледовое шоу «Звезды на льду». 22.20 Баскетбольное обозрение НБА. 23.00 Новости. 23.15 Футбол. Чемпионат Испании. 23.45 Футбол. Чемпионат Англии.

МУЗЫКА
07.00, 13.00, 19.00 Прогноз погоды. 07.05, 08.00, 10.00, 11.00, 13.05, 14.00, 16.00, 17.00, 19.05, 20.00, 22.00, 23.00 Русский час с «Виршамми». 15.00, 18.00, 21.00, 00.00 Музыка из-за бугра. 09.00 Жизнь за бугром. 12.00 «Русский час» с гостем в студии.

8-Й КАНАЛ
18.00 Программа Кеннета Копланда. 18.30 «Михайло Ломоносов». 19.45 Уроки французского. 20.15 «Волченок». 20.40 Отдых и туризм. 20.45 «Камо грядеши». Х/ф. 21.45 Телемагазин. 22.00 «Море любви». Х/ф.

СЕРАДА

11 САКАВІКА

БТ
07.00 Доброе утро, Беларусь! 08.00, 13.00, 15.00, 18.00, 00.35 Новости. 08.15 «Сегодня с вами...» 08.50 Музыкальный антракт. 09.05 ТВ — школе. История Беларуси. 5-й класс. 09.30 «Мультклуб». 10.00 Гости в дом. 10.30 Око. 10.50 «Бархатный сезон». 11.25 Видимо-невидимо. 12.30 «А музыка звучит...» 13.15 «Весна». Х/ф. 15.15 Видеокурс французского языка. 15.45 «5 х 5». 16.15 «Оставалась душа его здесь...» Д/ф. 16.40 Окружающая среда. 17.00 «Художник возрождается в учениках». Телеочерк. 17.30 Судьба моя и надежда. 18.20 Киноальманах «Беларусь». 18.30 Гандбол. Беларусь — Польша. Женщины. 20.00 «Сегодня с вами...» 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.55 «Смеяться — не грех». 22.15 «Луна-44». Х/ф. 23.55 Королевская охота. 00.50 Темная комната.

ОРТ
17.00, 22.35 Новости. 17.20 «Роковое наследство». 18.00 Погода. 18.05 Час пик. 18.30 «Золотая лихорадка». 19.10 Человек и закон. 19.45 Спокойной ночи, малыши! 20.00 Время. 20.40 «Бегущий человек». Х/ф. 22.40 «Бриллианты графа Толстого: французский след». Д/ф. 23.35 Программа передач.

РОССИЯ
13.00, 16.00, 19.00, 22.30 Вести. 13.35 «Женщина». Х/ф. 14.30 «Маленький бродяга». 15.05 «Космодром». 15.50 Прогноз погоды. 16.30 На дорогах России. 16.45 Кроссворд. 17.15 «Джорек». Х/ф. 19.30 Подробности. 19.45 «Санта-Барбара». 20.45 Сам себе режиссер. 21.20 «Петербургские тайны». 22.55 Дежурная часть. 23.10 Живая коллекция. 00.00 Прогноз погоды. 00.05 Товары — почтой.

КУЛЬТУРА
07.00 Программа передач. 07.05, 13.00, 19.30, 23.00 Новости культуры. 07.20 Музыкальный экскронт. 07.35 «Русская усадьба». 08.00 Ансамбль «Дружба». 08.25 Искусство сновидения. 09.00, 11.00, 15.00, 17.00 Новости. 09.05 «Роберт и Клара». Х/ф. 10.40 Египетские дни и ночи. 11.05 Поют солисты Маринки. 11.30 Программа передач. 11.35 Спектакль «Детство, отрочество, юность». «Отрочество». 12.35 «Культура городов мира». 12.45 Вместе с Фадеем. 13.20 «Встречи на Воздвиженке». 14.15 «Карильон». Конкурс звонарей в Бельгии. 14.45 Время книг. 15.05 «Челленджер». 15.30 «Путешествие во времени». 16.10 Светская хроника. 16.25 «Лукоморье». 16.45 Компьютер. 17.05 «2003». 17.10 Академия спорта. 17.30 «Балтийский дом-97». 18.00 «Апокриф». «Жизнь с идиллом». 19.15 Чудо-сказка. 19.50 «Люди театра». В.Самойлов. 20.20 «Романсиада-98». 20.45 После новостей... 21.05 «Шушу». Х/ф. 22.40 Два Владимира

ры. 07.20 Музыкальный экскронт. 07.35 «Русская усадьба». 08.00 Ансамбль «Дружба». 08.25 Искусство сновидения. 09.00, 11.00, 15.00, 17.00 Новости. 09.05 «Роберт и Клара». Х/ф. 10.40 Египетские дни и ночи. 11.05 Поют солисты Маринки. 11.30 Программа передач. 11.35 Спектакль «Детство, отрочество, юность». «Отрочество». 12.35 «Культура городов мира». 12.45 Вместе с Фадеем. 13.20 «Встречи на Воздвиженке». 14.15 «Карильон». Конкурс звонарей в Бельгии. 14.45 Время книг. 15.05 «Челленджер». 15.30 «Путешествие во времени». 16.10 Светская хроника. 16.25 «Лукоморье». 16.45 Компьютер. 17.05 «2003». 17.10 Академия спорта. 17.30 «Балтийский дом-97». 18.00 «Апокриф». «Жизнь с идиллом». 19.15 Чудо-сказка. 19.50 «Люди театра». В.Самойлов. 20.20 «Романсиада-98». 20.45 После новостей... 21.05 «Шушу». Х/ф. 22.40 Два Владимира

ры. 07.20 Музыкальный экскронт. 07.35 «Русская усадьба». 08.00 Ансамбль «Дружба». 08.25 Искусство сновидения. 09.00, 11.00, 15.00, 17.00 Новости. 09.05 «Роберт и Клара». Х/ф. 10.40 Египетские дни и ночи. 11.05 Поют солисты Маринки. 11.30 Программа передач. 11.35 Спектакль «Детство, отрочество, юность». «Отрочество». 12.35 «Культура городов мира». 12.45 Вместе с Фадеем. 13.20 «Встречи на Воздвиженке». 14.15 «Карильон». Конкурс звонарей в Бельгии. 14.45 Время книг. 15.05 «Челленджер». 15.30 «Путешествие во времени». 16.10 Светская хроника. 16.25 «Лукоморье». 16.45 Компьютер. 17.05 «2003». 17.10 Академия спорта. 17.30 «Балтийский дом-97». 18.00 «Апокриф». «Жизнь с идиллом». 19.15 Чудо-сказка. 19.50 «Люди театра». В.Самойлов. 20.20 «Романсиада-98». 20.45 После новостей... 21.05 «Шушу». Х/ф. 22.40 Два Владимира

НТВ+
НАШЕ КИНО
09.00 «Берега». 6-я с. 10.15 «Роковые яйца». 12.15, 17.00 «Мелочи жизни». 13.10 Новости кино. 13.20 «Бег».

2 серии. 16.25 «Ангел». 18.00 Новости кино. 18.05 «Артистка из Грибова». 2 серии. 20.20 «Берега». 7-я с. 21.25 «Искренне ваш...» 22.45 Завтра в программе.

МИР КИНО
09.30 Сегодня в программе. 09.35 «Сыское агентство «Текс». 7-я с. 10.30 «Письма незнакомому влюбленному». 12.10 Новости кино. 12.20 «Привет, дорогая, я умер». 13.50 «Кукла». Д-13. 16.25 «Специалист». Д-17. 18.15 «Сыское агентство «Текс». 8-я с. 19.10 «Седьмой этаж». 20.55 «Внутренний огонь». Д-17. 22.20 Новости кино. 22.30 Киновикторина «Угадай кино».

СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ
06.00 Новости. 06.10 Уроки. 06.25 Аэробика. 06.50 «Рядом». 07.10 Футбол. Чемпионат Испании. 07.40 Футбол. Чемпионат Англии. 08.35 Золотой фонд. 09.50, 12.20, 17.10, 20.00 Горнолыжный спорт. Кубок мира. 11.30 Новости. 11.45 Аэробика. 14.00

Новости. 14.15 Уроки. 14.30 Ледовое шоу «Звезды на льду». 15.35 «Международное конное шоу в Мэдисон Сквер Гардене». 16.40 «Акваспорт». 18.50 Футбол. Чемпионат Италии. 19.40 Новости. 19.55 Программа передач на завтра. 21.40 Футбол. «Боруссия» (Дортмунд, Германия) - «Барселона» (Испания). 23.45 Новости. 00.00 Футбол. Чемпионат Италии.

МУЗЫКА
07.00, 13.00, 19.00 Прогноз погоды. 07.05, 08.00, 10.00, 11.00, 13.05, 14.00, 16.00, 17.00, 19.05, 20.00, 22.00, 23.00 Русский час с «Виршамми». 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.00 Музыка из-за бугра. 21.00 Жизнь за бугром.

8-Й КАНАЛ
18.00 Программа Кеннета Копланда. 18.30 «Михайло Ломоносов». 19.45 Аэробика. 20.15 «Волченок». 20.45 «Камо грядеши». Х/ф. 21.45 Музыкант. 21.55 Недвижимость и строительные материалы. 22.00 «Воры». Х/ф.

ЧАЦВЕР

12 САКАВІКА

БТ
15.00, 18.00, 00.25 Новости. 15.15 ТВ — школе. Белорусская литература. 11-й класс. 15.45 «Телек-шоу». 16.00 Родное слово. 16.35 Четвертое измерение. 17.00 «Березинский заповедник». Видеофильм. 17.10 Концертный сезон. 18.20 «По ту сторону рая». Х/ф. 19.15 Белорусский хит-парад. 19.20 «Сегодня с вами...» 20.00 Сделано в Беларуси. 20.15 Криминальная хроника. 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.55 «Смеяться — не грех». 22.15 «Отцы и сыновья». Х/ф. 23.55 Крок. 00.40 Акколада.

ОРТ
08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.35 Новости. 08.15, 17.20 «Роковое наследство». 09.00 Человек и закон. 09.35 Пока все дома. 10.20 Домашняя библиотека. 10.25 «Эти забавные животные». 11.15 «Вместе». 14.20 «Невероятные приключения Джонни Квеста». 14.45 Классная компания.

15.15 Лего-го! 15.40 «Новые приключения Робин Гуда». 16.10 ...До шестнадцати и старше. 16.30 Вокруг света. 18.00 Погода. 18.05 Час пик. 18.30 «Эти забавные животные». 19.05 «В поисках утраченного». 19.45 Спокойной ночи, малыши! 20.00 Время. 20.40 «Карнавал». 1-я и 2-я с. 23.30 «Каскадеры. Мир трюков». 00.10 Программа передач.

РОССИЯ
13.00, 16.00, 19.00, 22.30 Вести. 13.35 «Женщина». Х/ф. 14.30 «Маленький бродяга». 15.05 «Космодром». 15.50 Прогноз погоды. 16.35 Почта РТР. 16.50 Любовь с первого взгляда. 17.25 «Семейная мелодрама». Х/ф. 19.30 Подробности. 19.45 «Санта-Барбара». 20.50 Национальная театральная премия «Золотая маска». 22.55 Дежурная часть. 23.10 Подиум д'арт. 23.35 Лучшие игры НБА. 00.15 Прогноз погоды. 00.20 Товары — почтой.

СПОРТ

Рамашчанка супраць «Аякса»

Паўабаронца зборнай Беларусі Міраслаў Рамашчанка «прыклаў свае ногі» да сенсацыйнай перамогі маскоўскага «Спартака» ў сталіцы Галандыі Амстэрдаме над знакамітым «Аяксам» — 3:1. Масквічы акуратна гулялі ў абароне, дзе выдзяляўся Рамашчанка, і хутка і нечакана для сапернікаў пераходзілі ў контратакі, дзе ўземадзейненне Андрэя Ціханава, Валерыя Кечынава, Ягора Цітова і Аляксандра Шыркі прывяло да трох прыгожых галоў у вароты лепшага галандскага клуба (Шыркі — 2, Кечынаў). Гол у адказ у вароты «Спартака» забіў грузінскі легіянер Шота Арвеладзе.

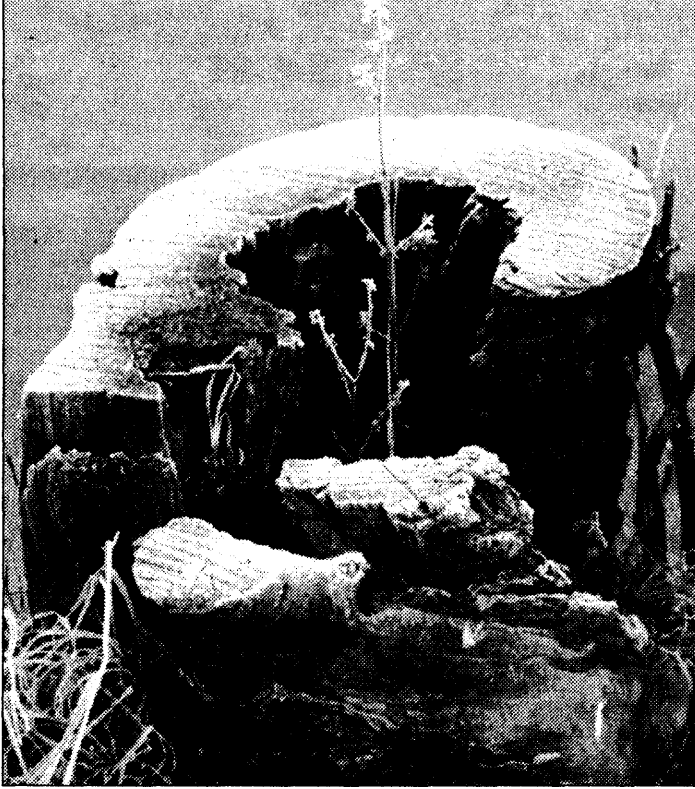
У іншых матчах Кубка UEFA «Інтэр» (Італія) перамог «Шальке-04» (Германія), «Лацио» (Італія) — «Осер» (Францыя), «Атлетыка» (Іспанія) — «Астон Вілу» (Англія) — з аднолькавым лікам 1:0.

Гульні на Кубак чэмпіёнаў аказаліся малавыніковымі. Кіеўскае «Дынама», у складзе якога на гэты раз адсутнічалі мінчане Аляксандр Хацкевіч і Валянцін Бялькевіч, хаця і выглядала непераканана ў Турynie, але ўсё ж дабілася нічыёй супраць «Ювентуса» — 1:1 і мае добрыя шанцы на выхад у паўфінал. У іншых паядынках таксама зафіксаваныя нічыё: «Баварыя» (Германія) — «Барусія» (Германія) — 0:0, «Манак» — «Манчэстэр Юнайтэд» (Англія) — 0:0, «Баер» (Германія) — «Рэал» (Іспанія) — 1:1.

Матчы ў адказ адбудуцца 17—18 сакавіка.

Сямён ПЛОЦ

Вясна пачалася!

Вясновае надвор'е — капрызнае. Звычайна ў пачатку сакавіка тэмпература каля 2-8 градусаў марозу, але гэтымі ночамі было да 9 градусаў цяпла, а на Палессі — яшчэ вышэй. На жаль, на жаночае свята 8 Сакавіка пахаладае — пройдзе снег, на дарогах галалёдзіца, уначы мороз да 12 градусаў, а ўдзень не будзе цяплей за +5. Але што такое маразы ў параўнанні з гарачымі пачуццямі мужчынаў!

Вера ЧЫЖЫК, інжынер-сіноптык Белгидрамета

Жанчыны ў пагонах

Зоркі і Надзеі

У беларускім войску на розных пасадах служаць каля чатырох тысячай жанчын, і гэта складае прыкладна 5% агульнай колькасці Узброеных сілаў.

Як паведамілі ў прэс-службе ваеннага ведамства, асноўную частку жанчын-ваеннаслужачых складаюць кантрактніцы — гэта значыць цывільныя кабеты, якія працуюць у арміі па дагаворах і не маюць вайсковых званняў. Аднак ёсць і прапаршчыкі, і афіцэры — больш за 600 чалавек.

Самае высокае званне — падпалкоўнік — сярод жанчын-ваеннаслужачых на працягу апошніх некалькіх гадоў мела Надзея Гуманка, якая служыць у адным з ваенкаматаў Брэста. Аднак зусім нядаўна званне падпалкоўніка атрымала таксама намеснік Лідскага аб'яднанага гарадскога ваеннага камісара Надзея Муліца. Цікава: тое, што яны абедзве маюць імя Надзея — проста супадзенне ці заканамернасць, якая дае падставы спадзявацца на пагоны палкоўніка?

БелаПАН

КРЫМІНАЛ
Тытунёвы рэйс

7 тысячай пачкаў кантрабандных цыгарэтаў сканфіскавалі ў цягніку «Масква—Гомель» супрацоўнікі камітэта падатковых аследаванняў.

Агульная сума адабранай у «чаўнакоў» кантрабанды склала 100 мільёнаў рублёў. Але спецыялісты сцвярджаюць, што гэты «ўлоў» — мізэрная частка той колькасці тытунёвых вырабаў, якія штодзень трапляюць у Гомель з Расіі.

Уладзімір ВАЛЕЎСКІ

Беларусы дапамаглі расіянам

За апошнія паўгода сумеснымі намаганнямі беларускай і расійскай міліцыі раскрыта каля 200 злачынстваў, канфіскавана грашовых сродкаў і матэрыяльных каштоўнасцяў на суму звыш 1,2 мільярда расійскіх рублёў.

Гэтыя лічбы выглядаюць даволі абстрактна, але ёсць і канкрэтныя факты. Прадухілены кантрабандны ўвоз з Беларусі на тэрыторыю Расіі звыш 200 літраў спірту. У Смаленскай вобласці была спыненая дзейнасць 13 арганізаваных злачынных груп, да крымінальнай адказнасці прыцягнута 49 іх актыўных удзельнікаў, у тым ліку 13 лідэраў і аўтарытэтных злачыннага асяроддзя. Спыненая дзейнасць бандыцкай арганізацыі злачыннай групы, якая дзейнічала на тэрыторыі Бранскай і Гомельскай абласцей і ўчыніла больш чым 25 цяжкіх і асабліва цяжкіх злачынстваў.

БелаПАН

Даты і лёсы

6 сакавіка

1953. Назаўтра пасля смерці Сталіна адбылося сумеснае паседжанне ЦК КПСС, Савета Міністраў і Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР. Георгій Маленкаў быў зацверджаны старшынёй урада, а Мікіта Хрушчоў — кіраўніком сакратарыята ЦК. Ад абавязкаў сакратараў ЦК КПСС былі вызвалены Панамарэнка і Брэжнёў, што не перашкодзіла пасля Леаніду Ільчу ўзяць рэванш і заняць месца Хрушчоў на чале КПСС.

1988. Прэзідэнт Аўстрыі і былы Генеральны сакратар ААН Курт Вальдхайм прызнаўся, што падчас Другой сусветнай вайны, калі ён служыў у Вермахце, ягоны падначалены катавалі і забівалі ваеннапалонных, і адбывалася гэта з дазволу Вальдхайма. Пад ціскам міжнароднай грамадскасці неўзабаве ён быў вымушаны пайсці ў адстаўку з пасады прэзідэнта.

7 сакавіка

1801. Па адной з версій, расійскі цар Павел I выдаў сакрэтны ўказ пра паступовае ўвядзенне ў Расійскай імперыі каталіцтва з дапамогай гаспітальераў (Павел быў абраны вялікім магістрам гэтага ордэна) і езуітаў. Гэты ўказ быццам бы стаў прычынай дзяржаўнага перавароту і забойства цара праз некалькі дзён.

1886. Выкладчык бостанскай школы для глухих Аляксандр Грэхем Бел запатэнтаваў першы тэлефонны апарат. Праз тры дні адбылася першая тэлефонная размова: «Хадзіце сюды», — сказаў Бел свайму асістэнту.

1918. Бальшавікі змянілі назву сваёй партыі з РСДРП на РКП(б).

1963. Пасёлак шахцёраў Новастаробінск (раней в.Вішнеўка) атрымаў статус горада і назву Салігорск; статус горада займела мястэчка Жодзіна.

1967. У СССР быў уведзены 5-дзённый працоўны тыдзень і 2 выходныя.

8 сакавіка

1910. Нарадзіўся беларускі слявак Пётр Колюх. Ваяваў з немцамі ў арміі Анדרэса, потым скончыў Рымскую кансерваторыю і пераехаў у ЗША. У пачатку 90-х купіў дом у Мінску, але так і памёр на чужыне.

1928. У Чэхаславакіі памёр Пётра Крачэўскі — старшыня Рады БНР у эміграцыі.

1952. Першая спроба ўжывлення штучнага сэрца. Пцыент — 41-гадовы мужчына — пражыў з ім 80 хвілін.

9 сакавіка

1883. Нарадзіўся выдатны драматург і гісторык беларускага тэатра Францішак Аляхновіч. У 1927 г. ён першы з пісьменнікаў быў арыштаваны і прыгавораны да 10 гадоў зняволення на Салаўках. У 1933 г. Аляхновіча абмянілі на арыштаванага палкамі беларускага навукоўца Браніслава Тарашкевіча. У некалькіх краінах свету была перакладзеная кніга мемуараў Аляхновіча «У кіпцюрох ПУ». У пачатку 1944 г. яго забілі ў Вільні: забойца дагэтуль дакладна невядомы.

1918. Выканкам Усебеларускага з'езда выдаў II Устаўную грамату да народаў Беларусі, у якой былі абвешчаныя свабода слова, друку, сходаў, страйкаў, права на аўтаномію і раўнапраўе моваў усіх нацыянальнасцяў Беларусі. Зямля бясплатна перадавалася тым, хто яе апрацоўваў. Рабочы дзень абмяжоўваўся 8 гадзінамі. Была абраная Рада БНР на чале з І. Серадой.

1930. У Харкаве пачаўся судовы працэс над «Спілкой вызвалення Украіны». Да розных тэрмінаў турмы былі прыгавораныя 45 дзеячаў украінскай культуры.

1953. Труна з цэлам Сталіна была ўсталяваная ў маўзалеі побач з саркафагам Леніна. Падчас цырымоніі была страшная даўка, загінулі сотні людзей.

1987. На адным з пляжаў Японіі з'явіўся найбуйнейшы ў свеце прадмет мэблі — лава даўжынёй 461 м, дзе адначасна могуць заграць 1.400 чалавек.

Падрыхтаваў Юрась БАРЫСЕВІЧ

СУБОТА

14 САКАВІКА

БТ 07.00 Добroe утро, Беларусь! 08.00, 15.00 Новости. 08.20 «Дом собаки». 09.15 «Остров вдохновения». 09.30 Здоровье. 09.55 Столица. 10.15 Телевизионный Дом кино. 10.45 «Все нормально, мама!». 11.15 Компьютерный полигон. 11.35 Вершина мира. 12.00 Сделано в Беларуси. 12.20 Церемония вручения первых Государственных премий в области предпринимательства за 1997 год. 13.50 Познай себя. 14.15 Телеспорт. 15.15 «Все мы родом из детства». 16.10 «Лист». Телескетакль. 16.25 «Это моя работа». 16.50 Первый фестиваль народного искусства «Беларусь — народная песня». 17.40 «Осенние соблазны». Х/ф. 18.55 Белорусский дом. 19.25 Белорусский хит-парад. 19.40 «Из достоверных источников». 20.05 «Карамболь». 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.55 «Нагано-98». После словесие к Олимпиаде. 22.30 «Поменяться местами». Х/ф. 1-я и 2-я с. 24.00 Видимо-невидимо. 01.00 Третий тайм. 01.20 Бон тон.

ОРТ 07.15 «Без особого риска». Х/ф. 08.40 Лотто-Миллион. 08.45 Слово пастыря. 09.00, 14.00, 16.20 Новости. 09.10 Домашняя библиотека. 09.30 Музыкальная почта. 10.05 «Каламбур». 10.40 Смак. 11.00 Возвращение Третьяковки. 11.25 «Ералаш». 11.40 «Городской романс». Х/ф. 13.25 «Цивилизация». 13.55 Программа передач. 14.20 Мультфильмы. 14.55 В мире животных. 15.35 Как это было. 16.40 Чердачок Фрутты. 17.10 Погода. 17.20 «Спут-4». 19.10 Джентльмен-шоу. 19.45 Спокойной ночи, малыши! 20.00 Время. 20.55 «Смертельное оружие — 2». Х/ф. 23.10 «Две англичанки и «Континент». 01.30 Программа передач.

РОССИЯ 06.00 Утренний экспресс. 06.50 Утро крестьянина. 07.15 Прогноз погоды. 07.20 Поле зрения. 07.45 Мультфильмы. 08.30 «Позвоните Кузе!» 08.55 «Кучугуры и окрестности». Д/ф. 09.25 Сам себе режиссер. 09.55 Доброе утро, страна. 10.40 Почта РТР. 11.05 «Там-там». 12.00 Премьера передачи «Ищу тебя!». 13.00, 19.00 Вести.

13.30 Люди и деньги. 14.00 Федерация. 14.55 «Закон и порядок». 15.50 Почта РТР. 16.00 Русский бой. 16.55 Прогноз погоды. 17.00 Совершенно секретно. 17.55 Моя семья. 19.00 «Аншлаг». 20.40 Турнир по боксу на Кубок «Корона Экстра». 23.40 «У всех на устах». 00.10 «Приговор». Х/ф. 01.40 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА 09.00 Окно в природу. 09.25 Док. фильмы. 10.25 «Наобум». 10.55 «Дорога на Санта-Фе». Х/ф. 12.45 Ортодокс. 13.00, 21.00 Новости культуры. 13.20 Программа передач. 13.25 Спектакль «Детство. Отрочество. Юность». «Юность». 15.00 Новости дня. Хроника человечества. 15.15 «Поэт в России больше, чем поэт». 15.40 «Сто фильмов о Москве». Д/ф. 15.55 Петербургский гурмэ. 16.10 «Вспышки». 16.30 «Личное дело». С. Садыльский. 17.00 Новости. 17.05 «2003». 17.10 Бледный клуб. 17.45 «Вариации на тему классики». 18.15 «Симоны, отец и сын». Д/ф. 19.10 Чудо-сказка. 19.25 «Кто там...». 19.50 «Почелуй». Х/ф. 20.55 Программа передач. 21.20 «Страницы театральной пародии». Ф. 1-й. 22.10 «Душа».

НТВ 07.00 «Джудыбарс». Х/ф. 08.20 Мультфильм. 08.35 «Горец». 09.00 Сегодня утром. 09.10 «Чистосердечное признание». 09.30 «Пойми меня». 10.00 «Зена — королева воинов». 4-я с. 10.45 От «Винта!» 11.00 «Рейтинг прессы» с А.Герасимовым. 11.30 «Золотой граммофон». 11.45 «Ищите женщину». 1-я и 2-я с. 14.15 Мультфильм. 14.30 Своя игра. 15.00 Сегодня днем. 15.15 «Нью-Йорк. Центральный парк». 16.10 Мяски-шоу. 16.45 Мультфильм. 17.00 Дог-шоу. 17.30 Герой дня без галстука. 18.00, 21.00 Сегодня вечером. 18.45 «Тайный агент Ройс». Х/ф. 20.45 Куклы. 21.45 Намедни-74. 22.35 «Итого». 22.55 «Про это». 23.35 «Крупная соль». Х/ф.

НТВ+ НАШЕ КИНО 09.00 «Однажды летом». 10.15 «Зеленый огонь козы». 11.20 «Тема». 12.55 «Пьеса для пассажира». 14.35 «Тайна двух океанов». 2 серии. 17.00 «Гараж». 18.35 «Пираты XX века». 19.55 «Зимний вечер в Гаграх». 21.20 «Летучий голландец». 22.40 Завтра в программе.

МИР КИНО 09.30 Сегодня в программе. 09.35 «Сыское агентство «Текс». 10-я с. 10.30 «Как ни крути - пропадешь». 12.25 «Хакеры». Д-13. 14.10 «Бенни и Джун». Д-13. 15.45 «Убийцы». Д-13. 17.55 «Истории голливудских холмов». 3-я с. 18.50 «Человек-ребус». Д-17. 20.20 Сделано в Голливуде. 20.40 «Лишенные дара речи». Д-13. 22.20 «Дикий Билл». Д-17. 00.05 «Досье «Пеликан». Д-13.

СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ 06.00 Программа передач. 06.05 Азробика. 06.30 Уроки. 06.45 Power week - неделя НХЛ. 07.30 Новости. 07.45 Баскетбол. Матч чемпионата НБА. 09.55 Горнолыжный спорт. Кубок мира. Слалом. Женщины. 10.45 Новости. 10.55 Биатлон. Кубок мира. 10 км. Мужчины. 12.30 Горнолыжный спорт. Кубок мира. Слалом. Женщины. 13.15 Лыжный фристайл. Кубок мира. 13.40 Новости. 13.55 Биатлон. Кубок мира. Женщины. 16.00 Конькобежный спорт. Чемпионат мира. Женщины. 17.00 Горнолыжный спорт. Кубок мира. Гигантский слалом. Мужчины. 18.30 Конькобежный спорт. Чемпионат мира.

Мужчины. 19.30 Новости. 19.45 Программа передач на завтра. 19.50 Прыжки в воду «Весенние ласточки». Трамплин 3 м. 20.20 Конькобежный спорт. Женщины. 21.25 Футбол. Чемпионат Испании. 23.20 Новости. 23.50 Прыжки в воду «Весенние ласточки». Синхронные прыжки с трамплина 3 м. 00.30 Лыжный фристайл. Кубок мира. Балет.

МУЗЫКА ДЕНЬ РУССКОЙ МУЗЫКИ 07.00, 13.00, 19.00 Прогноз погоды. 07.05, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.05, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 00.00 Русский час. 19.05 «Русский час» с гостем в студии.

8-Й КАНАЛ 15.00 Джойс Майер «Жизнь в слове». 15.30 Уроки французского. 16.00 «Путешествие в каменный век». Д/ф. 17.30 «Зонный патруль». Х/ф. 19.00 Музантакт. 19.15 Мультфильм. 19.55 Видеоотвары. 20.00 «Невинные жертвы». Х/ф. 1-я с. 21.30 Музантакт. 21.45 Суперзвезды Голливуда. Барт Рейнольдс. 22.10 Недвижимость и строительные материалы. 22.15 «Мужчина, который любил женщин». Х/ф.

НЯДЗЕЛЯ

15 САКАВІКА

БТ 07.00 Доброе утро, Беларусь! 08.00, 15.00 Новости. 08.15 «Дом собаки». 09.05 «Все про все». 09.30 «Все дело в шляпе». 10.50 Туробъектив. 10.25 «Все нормально, мама!». 10.55 «Кортес». Д/ф. 11.30 Арсенал. 11.55 «Навстречу». 12.35 «Метинара — зверь морской». Х/ф. 13.55 Олимп. 14.10 Творческий вечер гитариста Сергея Антипина. 15.20 Сельчане. 15.45 «АРТ-клуб». 16.20 Зорная ростань. 17.00 «Рогатый бастион». Х/ф. 18.25 Теленавигатор. 18.45 «Приглашение». 19.40 Колыбельная. 20.00 Резонанс. 20.50 «Нагано-98». После словесие к Олимпиаде. 21.20 Телебарометр. 21.35 Стадион. 22.00 «Приманка». Х/ф. 23.55 Премьера песни. 00.10 «В джазе только девушки». 00.35 «Бархатный сезон».

ОРТ 06.55 «Судьба барабанщика». Х/ф. 08.25 «Утиные истории». 08.55 Спортлото. 09.00, 14.00, 22.30 Новости. 09.10 «Непутевые заметки». 09.30 Пока все

дома. 10.10 Утренняя звезда. 11.00 Служу России! 11.30 Играй, гармонь любимая! 12.00 Крестьянские ведомости. 12.30 «Подводная одиссея команды Кусто». 13.25 Смехопанорама. 14.20 Клуб путешественников. 15.05 Футбольное обозрение. 15.35 «Новые приключения Винни-Пуха». «Чип и Дейл спешат на помощь». 16.30 «Колесо истории». 17.15 Мультфильм. 17.30 «ЖЗЛ». С. Михалков. 18.00 Погода. 18.10 «Три плюс два». Х/ф. 19.55 Киноафиша. 20.00 Время. 20.35 «Мужа». Х/ф. 22.45 «Дон Камилло». Х/ф. 00.35 Программа передач.

РОССИЯ 06.00 Утренний экспресс. 06.50 Служу Отечеству! 07.15 Прогноз погоды. 07.20 Мультфильм. 08.05 «Позвоните Кузе!» 08.30 «Кучугуры и окрестности». Д/ф. 08.55 «СВ-шоу». 09.25 Доброе утро, страна. 10.15 Русское лото. 10.55 Мир книг с Л.Куравлевым. 11.15 «Старик и море». Х/ф. 13.00, 19.00 Вести. 13.30 Пульс. 14.00 Парламентский час. 14.55 «Закон и порядок». 15.50 Прогноз погоды. 15.55 Почта РТР. 16.05 Диалог о животных. 17.00 Очевидное — не-

вероятное. 17.30 Старая квартира. 19.00 Зеркало. 20.10 Умрас Отт с С.Михалковым. 21.05 Вовремя. 21.35 Сиреневый туман. 22.20 «К-2» представляет: «Уловка 22». 23.20 «Луна-парк». Х/ф. 01.05 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА 09.00 Программа передач. 09.05 «Тихое подземелье». Х/ф. 09.30 Мультфильм. 10.35 «Старое танго». 11.05 Студбюро. 11.25, 13.20 «Дальше... тишина». Спектакль. Ч.1-я и 2-я. 13.00, 21.00 Новости культуры. 14.20 Странствия и странники. 14.50 Короче говоря. 15.10 Новости дня. Хроника человечества. 15.30 Волшебный чехмодан. 15.45 Книжные кладезы. 16.00 «Парадоксы истории». 16.30 «Положение вещей». Итоги новостей культуры. 17.00 Новости. 17.05 «2003». 17.15 Люди в моде. 17.30 «Тихий вечер». 18.00 «15-й подъезд». 18.25 «Фредерик Росифф: красота и ярость мира». Д/ф. 19.20 Чудо-сказка. 19.35 Наталья Макарова... Роман Виктюк. 20.45 Зажигте свечи. 20.55 Программа передач. 21.20 «Страницы театральной пародии». Ф. 2-й.

22.00 «Последние дни Ше Ну». Х/ф. **НТВ** 07.00 «Аршин мал алан». Х/ф. 08.35 «Горец». 09.00 Сегодня утром. 09.10 Полицейские будни. 09.30 «Пойми меня». 10.00 «Зена — королева воинов». 5-я с. 10.45 От «Винта!» 11.00 Финансы и бизнес. 11.15 «Устами младенца». 11.45 Бек футбола. 12.15 «Ловко устроился». Х/ф. 13.45 Мультфильм. 14.00 «Русский век». 14.30 «Криминальная Россия. Современные хроники». 15.00 Сегодня днем. 15.15 «Нью-Йорк. Центральный парк». 16.10 «Аристотель Анаксис. Золотой грек». 17.00 Итого. 17.30 «Форт Алачи. Бронкс». Х/ф. 20.00 Итого. 21.00 «Свободное падение». Х/ф. 22.50 Итого. Ночной разговор. 23.20 Итого. Спорт. 23.50 «Байки из склепа».

НТВ+ НАШЕ КИНО 09.00 «Тайна двух океанов». 2 серии. 11.30 «Гараж». 13.05 «Пираты XX века». 14.25 «Зимний вечер в Гаграх». 15.50 «Зеленый огонек». 17.00 «Свадьба с приданым». 18.55 «Принцесса цирка». 2 серии. 21.20 «Лето любви». 22.45

Завтра в программе. **МИР КИНО** 09.30 Сегодня в программе. 09.35 «Истории голливудских холмов». 3-я с. 10.30 Сделано в Голливуде. 10.50 «Досье «Пеликан». Д-13. 13.10 «Человек-ребус». Д-17. 14.40 «Лишенные дара речи». Д-13. 16.15 «Дикий Билл». Д-17. 18.00 «Истории голливудских холмов». 4-я с. 18.55 «Сабрина». Д-13. 21.00 «Семейство Блюз под прикрытием». Д-13. 22.30 «Девушка на танке». Д-13. 00.10 «Короли Мамбо». Д-13.

СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ 06.00 Программа передач. 06.05 Азробика. 06.30 Прыжки в воду «Весенние ласточки». Синхронные прыжки с трамплина 3 м. 07.10 Лыжный фристайл. Кубок мира. Балет. 07.45 Новости. 08.15 Баскетбольное обозрение НБА. 08.55 «Мир паруса». 09.25 Шахматное обозрение. 09.55 Горнолыжный спорт. Кубок мира. Слалом. Мужчины. 10.45 Новости. 10.55 Биатлон. Чемпионат мира. 12.25 Горнолыжный спорт. Кубок мира. Слалом. Мужчины. 13.15 Power week - неделя НХЛ. 14.00 Биатлон. Чемпионат

мира. Женщины. 15.25 Журнал ФИФА. 15.55 Футбол. Чемпионат Италии. 17.50 Новости. 18.05 Конькобежный спорт. Чемпионат мира. Женщины. 19.05 Горнолыжный спорт. Кубок мира. Гигантский слалом. Женщины. 20.25 Программа передач на завтра. 20.30 Конькобежный спорт. Чемпионат мира. Мужчины. 21.45 Прыжки в воду «Весенние ласточки». Мужчины. Вышка. 22.30 Новости. 22.45 Большой ринг. 00.00 Лыжный фристайл. Кубок мира. Акробатика. 00.30 Журнал ФИФА.

МУЗЫКА ДЕНЬ ЗАРУБЕЖНОЙ МУЗЫКИ 07.00, 13.00, 19.00 Прогноз погоды. 07.05, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.05, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.05, 20.00, 22.00, 23.00, 00.00 Музыка из-за бугра. 21.00 Жизнь за бугром. **8-Й КАНАЛ** 15.00 Сегодня с Мерилен Хикки. 15.30 «Голливуд». Д/ф. 16.30 «Чары колдовские». Х/ф. 19.00 Мультфильм. 19.40 Медицина и здоровье. 19.45 «Невинная жертва». Х/ф. 2-я с. 21.45 Новости «К-видео». 21.45 «Селена». Х/ф.